

Magyarország, 2019. I. negyedév

TARTALOM

Összefoglaló 2019 I. negyedévről	3
---	---

MAKROGAZGDASÁG

Tovább gyorsult az Egyesült Államok GDP-bővülése	7
Az unión belül a magyar gazdaság nőtt a legdinamikusabban.....	8
Több lábon áll a magyar gazdaság bővülése	8
Tovább emelkedtek a beruházások.....	11
Romlott a termék-külkereskedelmi mérleg	13
Javult a szolgáltatás-külkereskedelmi egyenleg.....	15

ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK

Lendületesen kezdte az évet az ipar	18
2019 első két hónapjában nőtt az energiafogyasztás	21
Fokozódott az építőipari bővülés.....	22
A lakásépítések a fővárosban és a kisebb városokban emelkedtek	23
Az új lakások forgalma másfélszeresére, a használtaké 6,4%-kal bővült 2018-ban	24
Tovább emelkedett a kiskereskedelmi forgalom volumene	25
Az áruszállítás teljesítménye stagnált, a személyszállításé kissé nőtt.....	26
Több vendég kevesebb vendégéjszakát töltött a kereskedelmi szálláshelyeken	28

ÁRAK

A búza ára tovább emelkedett	30
Folytatódott az ipari termékek drágulása	30
Dinamikusan emelkedtek az építőipari árak.....	32
A használt lakások árnövekedése 2018-ban meghaladta az újakét	33
Dráguló termék-külkereskedelem, romló cserearány.....	33
A szeszes italok, dohányárúk és az élelmiszerek fogyasztói ára nőtt jelentősebben	35

DEMOGRÁFIAI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOK

Kevesebb születés és több halálozás, nagyobb természetes fogyás az I. negyedévben	38
Többen dolgoztak és kevesebben voltak munka nélkül	39
Tovább tart a reálbérek magas szintű növekedése.....	42
A halálos közlekedési balesetek száma 12%-kal csökkent.....	44

ELÉRHETŐSÉGEK

Makrogazdaság

- A szűkebb gazdasági környezetünket jelentő Európai Unió GDP-je – a szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 1,5%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest. A teljesítménynövekedés lassulása megtorpant.
- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 óta növekedési pályán mozog. A GDP volumene 2019 I. negyedévében 5,3%-kal emelkedett az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. Ennél dinamikusabban 2000 I. negyedéve óta nem nőtt a magyar gazdaság teljesítménye.
- A nemzetgazdasági beruházások volumene 26%-kal növekedett az előző év azonos időszakának – magas – bázisához képest. Ezzel tovább erősödött a 2018-at jellemző dinamikus bővülés.
- A külkereskedelmi termékforgalomban a kivitel értéke 5,9, a behozatalé 7,6%-kal meghaladta a 2018. január–márciusit. A külkereskedelmi többlet 1,9 milliárd eurót tett ki, kevesebbet az egy évvel korábbinál. A folyó évinél kisebb összegű I. negyedéves aktívum legutoljára 2013-ban alakult ki.
- A szolgáltatás- külkereskedelmi forgalomban – turizmussal együtt – az import értéke 4,5, az exporté 3,2%-kal növekedett 2018 I. negyedévéhez képest. Az egyenleg 1,9 milliárd eurós többlettel zárt.

Ágazati teljesítmények

- 2019 elején is folytatódott az ipar 2013 óta tartó bővülése: az I. negyedévben a termelés volumene 6,2%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit, ezzel számottevően hozzájárult a gazdaság növekedéséhez. A járműgyártás újra a növekedés egyik motorjává vált, és az export is nagyobb lendületet vett.
- 2019 első két hónapjában az energiafogyasztás 5,9%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit. Ehhez hozzájárult az egy évvel azelőttinél hidegebb januári időjárás is.
- Az építőipar termelése összehasonlító áron 48%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, magas bázist. A termelésbővülés 2017 eleje óta töretlen, és 2019. I. negyedévben volt a legerőteljesebb.
- 7,9%-kal több, 3661 új lakás épült az országban, elsősorban a fővárosban és a kisebb városokban bekövetkezett lakásépítés-bővülés eredményeként. Az építési engedélyek és bejelentések alapján építendő lakások száma 9639 volt, a 2018. I. negyedévinél 2,1%-kal kevesebb.
- A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene 6,1%-kal nőtt, ezt elsősorban a nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek 11%-os forgalomnövekedése okozta.
- A nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett áruszállítási teljesítménye lényegében megegyezett az egy évvel korábbival. Ez ellentétes irányú hatások eredményeként alakult így: a szállított tömeg 14%-kal nőtt, az átlagos szállítási távolság ugyanakkor rövidebbé vált. A helyközi személyszállítás utaskilométer-teljesítménye 2,5%-kal több volt az egy évvel korábbinál, míg a helyi személyszállításban 0,4%-kal kevesebb utazást regisztráltunk.

- A kereskedelmi szálláshelyeken 2,2 millió vendég 5,1 millió vendégéjszakát töltött el. A csekély mértékben emelkedő (0,3%) vendégszámmal egy időben a vendégéjszakák száma 1,2%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától.

Árak

- A mezőgazdasági termelői árak 8,0%-kal nőttek az előző év azonos időszakához képest, ami 2013 óta a legerőteljesebb I. negyedévi növekedés volt. A növényi termékek ára 13%-kal emelkedett, az állatok és állati termékeké 1,2%-kal csökkent.
- Az ipari termelői árak több mint két éve nőnek, 2019 I. negyedévében átlagosan 3,1%-kal magasabbak voltak az előző év azonos időszakánál. Az árváltozásokat befolyásoló tényezők közül a munkabérek emelkedése folytatódott, a kőolaj világgpiaci ára az egy évvel korábbinál alacsonyabb szinten mozgott, miközben a forint árfolyama a főbb devizákkal szemben gyengült.
- Az építőipar termelői árai átlagosan 10%-kal nőttek az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. A növekedés üteme 2017-től a kereslet élénkülésével és a költségek emelkedésével gyorsult fel.
- 2018-ban folytatódott a lakásárak 2015 óta tartó emelkedése, és a folyamatot az jellemezte, hogy a használt lakások éves áremelkedése alapvetően meghaladta az újakét. 2018-ban a használt lakásokat 8,3, az újakat 5,1%-kal magasabb áron értékesítették (tisztá, összetételhatástól megtisztított árváltozással számítva), mint egy évvel korábban.
- A külkereskedelmi termékgazdálkodás forintban mért árszínvonal az exportban 2,5, az importban 3,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A cse-rearány 0,8%-kal romlott. A forint átlagárfolyama az euróhoz képest 2,3, a dollárhoz viszonyítva 11%-kal gyengült.
- 2019 első négy hónapjában gyorsult a fogyasztói árak növekedési üteme. Az árszínvonal januárban átlagosan 2,7, áprilisban már 3,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Utoljára 2012. decemberben volt az áprilisinál nagyobb az infláció. 2019. áprilisban megállt a maginfláció 2018. szeptember óta tartó gyorsulása.

Demográfiai és társadalmi folyamatok

- Az élveszületések számának csökkenése, valamint a halálozások számának emelkedése következtében a természetes fogyás 16 748 fő volt, 10%-kal több az egy évvel korábbinál.
- Folytatódtak a korábbi időszakot meghatározó, javuló munkaerőpiaci folyamatok, amelyek leginkább a növekvő foglalkoztatással és a csökkenő munkanélküliséggel jellemezhetők. Tovább bővült a gazdaságilag aktívák száma és aránya, az inaktívaké ugyanakkor csökkent. A 15-64 évesek körében a foglalkoztatottsági ráta értéke 69,9, a munkanélküliségi rátáé 3,6% volt.

- A teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkeresete 352 200 forint volt, 11,0%-kal magasabb az egy évvel korábnál. A nettó átlagkereset családi adókedvezménnyel együtt számítva 241 500 forintra becsülhető, míg a kedvezmény nélküli nettó átlagkereset 11,0%-kal, 234 200 forintra nőtt. A fogyasztói árak 3,2%-os emelkedése mellett a – családi adókedvezmény nélküli – reálkereset 7,6%-kal meghaladta a 2018. I. negyedévit.
- Az előző év azonos időszakánál 1,1%-kal több, 3063 személyesérüléses közlekedési baleset történt a hazai közutakon. Míg a súlyos és könnyebb sérüléssel járó balesetek száma enyhén nőtt (2,4 és 1,2%), addig a halállal végződők 12%-kal csökkent.

Összefoglaló adatok

Megnevezés	2018	2018. I.	2018. II.	2018. III.	2018. IV.	2019. I.
		negyedév				
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %						
Bruttó hazai termék (GDP)	4,9	4,6	4,9	5,1	5,1	5,3
Beruházás ⁺	17,0	10,5	16,0	22,1	16,9	26,4
A háztartások tényleges fogyasztása	4,6	5,2	4,6	4,4	4,3	4,8
Termékbehozatal ⁺	6,3	4,5	8,4	6,3	6,3	6,5
Termékkivitel ⁺	4,2	4,1	6,1	2,7	4,1	5,6
Ipari termelés ⁺	3,6	3,2	3,9	2,3	5,1	6,2
Ipari belföldi értékesítés ⁺	6,8	6,1	5,4	6,7	8,6	5,1
Ipari exportértékesítés ⁺	1,4	0,5	2,7	-1,6	3,7	7,4
Építőipari termelés ⁺	22,3	17,6	19,3	28,7	21,0	48,2
Kiskereskedelmi üzletek forgalma	6,5 ⁺	8,0	7,4 ⁺	6,0 ⁺	5,3 ⁺	6,1 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %						
Nemzetgazdaság energiafelhasználása	-1,2	0,8	-3,9	-3,3	0,1	5,9 ^{a)}
Kereskedelmi szálláshelyek vendégjelszakái	4,2	10,6	2,3	2,9	3,9	-1,2 ⁺
Áruszállítás teljesítménye (áru-tonna-kilométerben) ⁺	-4,4	-3,5	-2,7	-5,8	-5,8	0,1
Ipari termelői árak	5,5	3,6	5,2	7,7	5,4	3,1
Bruttó átlagkereset ⁺	11,3	12,4	11,6	11,1	10,5	11,0

Összefoglaló adatok (folytatás)

Megnevezés	2018	2018. I.	2018. II.	2018. III.	2018. IV.	2019. I.
		negyedév				
Külkereskedelmi egyenleg, millió euró						
Termékek ⁺	5 557	2 147	1 969	391	1 051	1 853
Szolgáltatások	8 514	1 810	2 323	2 437	1 944	1 943
A GDP százalékában						
A kormányzati szektor egyenlege	-2,2	-0,8 ^R	-1,3 ^R	-0,8 ^R	-5,8	..
Ezer darab						
Az épített lakások száma	17,7	3,4	3,1	3,7	7,5	3,7
A 15-64 éves népességen belül, %						
Munkanélküliségi ráta	3,7	3,9	3,6	3,9	3,6	3,6
Foglalkoztatottak aránya	69,2	68,7	69,3	69,5	69,5	69,9
Száma, fő						
Élveszületések ⁺	89 800	21 776	21 330	24 221	22 473	20 830
Halálozások ⁺	131 100	37 000	30 038	30 485	33 577	37 578
Természetes fogyás ⁺	-41 300	-15 224	-8 708	-6 264	-11 104	-16 748

Megnevezés	2018	2018. december	2019. január	2019. február	2019. március	2019. január-március
Mezőgazdasági termelői árak	2,7	5,8	8,3	7,7	7,0	8,0
Fogyasztói árak ^{b)}	2,8	2,7	2,7	3,1	3,7	3,2

^{a)} 2019. január–február.

^{b)} 2019. április: 3,9%, január-április: 3,4%.

MAKROGAZDASÁG¹⁾

Tovább gyorsult az Egyesült Államok GDP-bővülése

A túlnyomórészt fejlettebb országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék (GDP) volumene 2019 I. negyedében 1,9, az OECD-hez nem tartozó Kínáé 6,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. Ezzel a növekedés üteme nem lassult tovább, de Kínában továbbra is az ezredforduló óta mért legalacsonyabb szinten maradt. (2018-ban az OECD és Kína gazdasági teljesítménye is negyedévről negyedévre vesztett dinamikájából.) Ezzel szemben a világgazdaság legjelentősebb szereplőjének számító **Egyesült Államokban** közel három éve gyorsuló pályán mozog a GDP volumenbővülése. 2019 I. negyedében az USA gazdaságának teljesítménye 3,2%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit, ami 2015 II. negyedéve óta a legnagyobb növekedési ütemet jelenti.²⁾ Az Egyesült Államok és Kína gazdasági hangulatára továbbra is hatással volt a kereskedelmi vámkörül zajló vita.

A globális gazdasági folyamatokat 2019 I. negyedében a teljes nemzetközi kereskedelmet érintő protekcionista intézkedések mellett a **monetáris környezet** is befolyásolta. A 2018. évi szigorítások után a meghatározó jegybankok – elsősorban

a gazdaság élénkítése érdekében – óvatos, összességében a laza monetáris kondíciók fenntartására irányuló politikát folytattak. Ennek részeként az Egyesült Államokban a jegybank szerepét betöltő Fed nem folytatta a kamatemelési ciklust, és az Európai Központi Bank sem változtatott az alapkamat mértékén.

A termelői és a fogyasztói árakat is befolyásoló tényezők közül az Európában irányadó **Brent nyersolaj** ára 2018. október elejére közel négyéves csúcsra (86 dollár/hordó) emelkedett. Ezt követően az év végéig a kőolaj hordónkénti ára 50 dollár közelébe esett vissza. 2019 elején a tendencia megfordult, az I. negyedév végén 68 dollárért jegyezték a Brent hordóját. Így február közepéig az árfolyam alacsonyabb, ezt követően hasonló szinten mozgott, mint egy évvel korábban. (Ezzel párhuzamosan Magyarországon a járműüzemanyagok januárban és februárban olcsóbbak, márciusban drágábbak voltak az előző év azonos havinál.) A **globális élelmiszerárak** összességében 2,8%-kal alacsonyabbak voltak, mint 2018 I. negyedében. A termékcsoportok közül a növényi olajok, a cukor és a húsfélék ára csökkent, a tejtermékeké és a gabonaféléké emelkedett az egy évvel korábbihoz képest.

¹⁾ Forrás: Európai Központi Bank, Eurostat, FAO; Fed; Magyar Nemzeti Bank, OECD; U.S. Energy Information Administration.

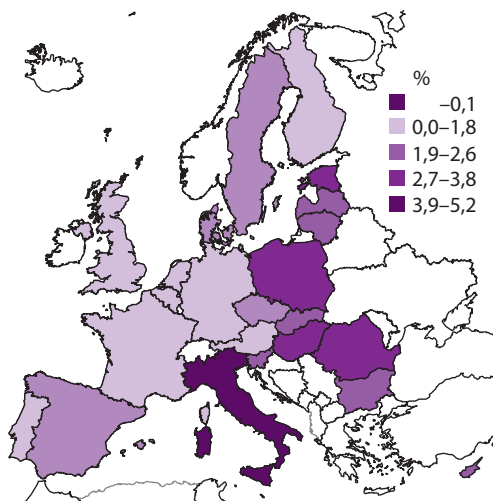
²⁾ Az OECD egészére, az Egyesült Államokra és a Kínára vonatkozó adatok is szezonálisan kiigazítottak.

Az unión belül a magyar gazdaság nőtt a legdinamikusabban

A szűkebb gazdasági környezetünket jelentő **Európai Unió** (EU–28) GDP-je – a szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 1,5, ezen belül az eurózónáé 1,2%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest. Az uniós gazdaság teljesítménynövekedésének lassulása megtorpant, a folyamatokra továbbra is hatással volt az Egyesült Királyságnak az unióból való kilépését, azaz a Brexitet övező bizonytalanság. A 2000-es években csatlakozott országok gazdasága az uniós átlagnál jóval dinamikusabban bővült, a növekedés üteme hazánkban és Romániában volt a legnagyobb (5,2, illetve 5,1%). A visegrádi országok közül Lengyelországban 4,6, Szlovákiában³⁾ 3,8, Csehországban 2,6%-kal emelkedett a GDP volumene. A hazánk legfontosabb külgazdasági partnerének számító Németország gazdasági teljesítménye 0,7%-kal nőtt.

1. ábra A GDP volumenváltozása, 2019. I. negyedév*

(az előző év azonos időszakához képest, szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján)

* Az Eurostat 2019. május 15-i gyorsjelentésének és az Eurostat-adatbázis adatai alapján. Szlovákia adata csak szezonálisan kiigazított. Az adatok 5 tagállam (Görögország, Horvátország, Írország, Luxemburg, Málta) esetén nem álltak rendelkezésre.

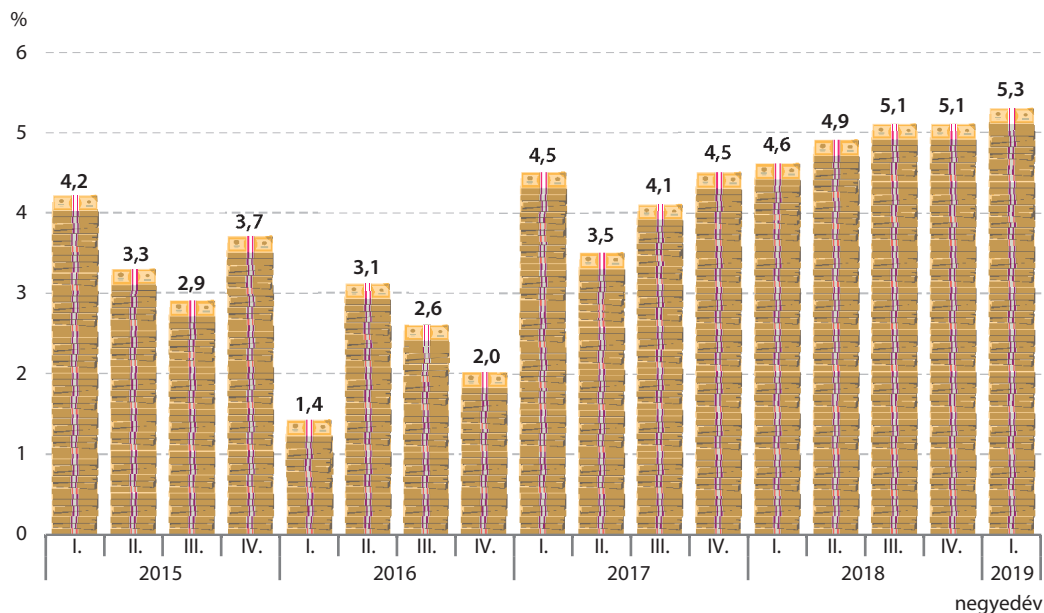
Több lábon áll a magyar gazdaság bővülése

A **magyar gazdaság teljesítménye** 2013 óta növekedési pályán mozog. A GDP volume 2019 I. negyedévében – a nyers (kiigazítás nélküli) adatok alapján – 5,3%-kal emelkedett az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. Ennél dinamikusabban 2000 I. negyedéve óta nem nőtt a magyar gazdaság

teljesítménye. Ehhez a piaci alapú szolgáltatások, az ipar és az építőipar is jelentősen hozzájárultak. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott indexek szerint a GDP volumene az előző negyedévit 1,5, a 2018 I. negyedévit 5,2%-kal haladta meg.

³⁾ Szlovákia adata csak szezonálisan kiigazított.

2. ábra A GDP volumenváltozása
(az előző év azonos negyedéhez képest)

A magyar gazdaság bővüléséhez **termelési oldalról** a legtöbb nemzetgazdasági ág hozzájárult. Az árutermelő ágak közül az ipar hozzáadott értéke 5,9, az építőiparé 47%-kal nőtt, a mezőgazdaságé 2,7%-kal csökkent a 2018. I. negyedévihez képest. Az iparban a járműgyártás és a villamos berendezés gyártása jelentette a bővülés motorját, az építőiparon belül pedig minden ágazat kibocsátása erőteljesen növekedett. A szolgáltatások közül a piaci alapú szolgáltatások (ezen belül leginkább az üzleti szolgáltatások és a kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás) támogatták a GDP bővülését, a közösségi szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás) bruttó hozzáadott értéke viszont összességében csökkent.

A **felhasználási oldalon** a **külkereskedelem** az elmúlt két évben nem támogatta a gazdasági növekedést, 2019 I. negyedévében azonban mind az áruforgalom, mind

a szolgáltatások külkereskedelme hozzájárult a GDP bővüléséhez. Az export volumene 7,7, az importé 6,7%-kal nőtt, a nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában folyó áron számítva az egy évvel korábbinál nagyobb, 600 milliárd forint többlet keletkezett.

A gazdasági növekedést továbbra is segítette a háztartások fogyasztása: 2019 I. negyedévében a háztartások tényleges fogyasztása 4,8%-kal bővült az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. A hazai fogyasztási kiadásokon belül a tartós termékek (pl. személygépkocsi, bútor, nagyobb elektromos fogyasztási cikkek) fogyasztási volumene kiemelkedően, 16%-kal nőtt. A közösségi fogyasztás volumene is bővült (2,1%-kal), így a végső fogyasztás összességében 4,4%-kal meghaladta a 2018. I. negyedévit. A GDP bővüléséhez a dinamikus emelkedő bruttó állóeszköz-felhalmozás továbbra is

jelentősen hozzájárult: volumene 2019 I. negyedévében 23%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 22% volt,

4,0 százalékponttal nagyobb, mint az előző év azonos negyedévében. A **nemzetgazdasági beruházások** az I. negyedévi bruttó állóeszköz-felhalmozás 76%-át tették ki.

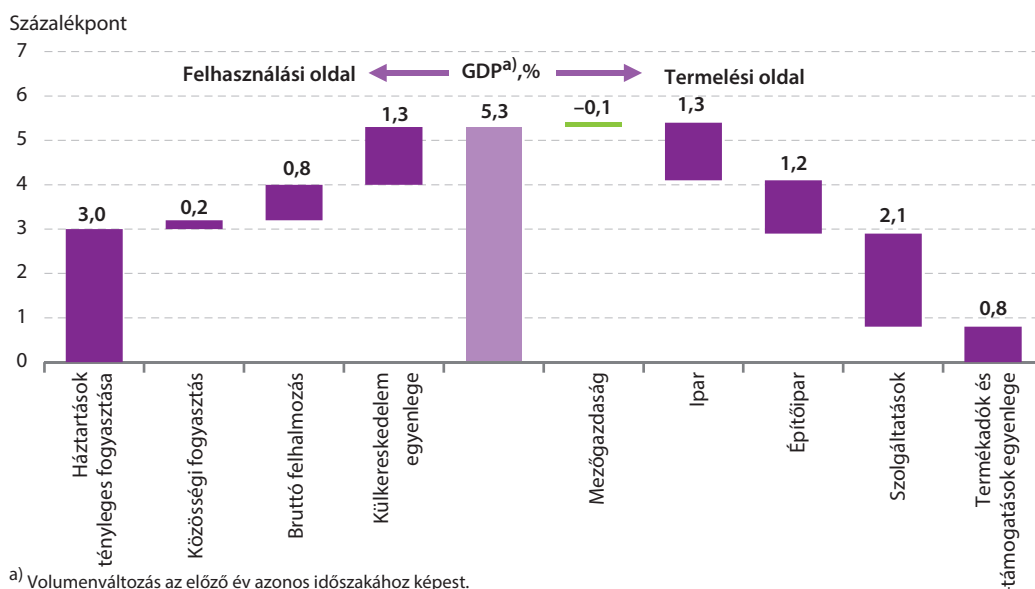
1. tábla A bruttó hozzáadott érték alakulása, 2019. I. negyedév

(%)

Nemzetgazdasági ág, ágcsoport	Megoszlás	Volumenváltozás az előző évhez képest
Mezőgazdaság	2,7	-2,7
Ipar	26,5	5,9
Építőipar	4,5	46,7
Kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás	11,3	6,5
Szállítás, raktározás	6,0	2,9
Információ, kommunikáció	5,1	6,5
Pénzügyi szolgáltatások	3,6	3,0
Ingatlanügyletek	9,1	4,4
Üzleti szolgáltatások	10,6	6,7
Közösségi szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás)	17,5	-0,2
Művészet, szabadidő	3,0	4,0
Nemzetgazdaság összesen	100,0	5,4

* Az évközi (negyedévenkénti) adatgyűjtésből származó adatok alapján.

3. ábra A GDP volumenváltozásához való hozzájárulás mértéke a termelési és a felhasználási oldalon, 2019. I. negyedév

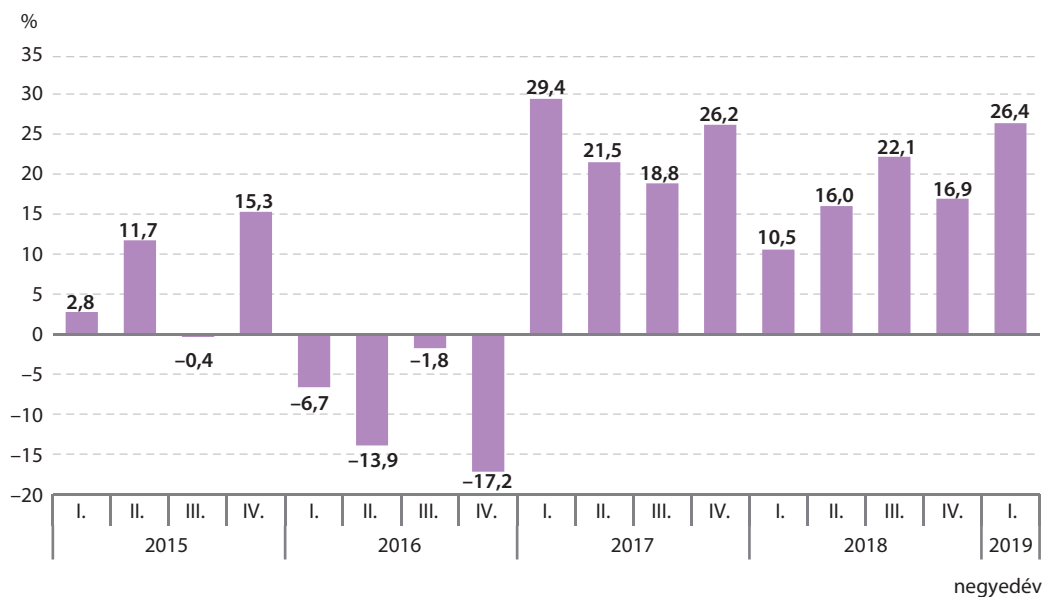

Tovább emelkedtek a beruházások⁴⁾

A **nemzetgazdasági beruházások** volume-ne 2019 I. negyedévében 26%-kal növekedett az előző év azonos időszak magas bá-

zisához képest. Ezzel tovább fokozódott a nemzetgazdasági beruházásoknak a tavalyi év egészét jellemző dinamikus bővülése.

4. ábra A nemzetgazdasági beruházások volumenváltozása
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

Anyagi-műszaki összetétel szerint a beruházások értékének 52%-át kitevő **építési beruházások** volumene 32, a **gép- és berendezésberuházásoké** 21%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest.

A fejlesztések értékének több mint felét a legalább 50 főt foglalkoztató **vállalkozások** valósították meg, 38%-kal növelve beruházásaik volumenét. A jelentős növekedéshez az állami és a külföldi érdekeltsgű nagyvállalatok egyaránt hozzájárultak. A felhasználható forrásokat az uniós és a hazai költségvetési támogatások mellett

hitelpiaci folyamatok bővítették, de a külföldi érdekeltsgű vállalkozások elsősorban anyavállalati forrásból származó beruházásai is. A nemzetgazdasági beruházások több mint tizede **költségvetési szervektől** származott, 27%-kal meghaladva az egy évvel korábbi, magas bázist.

Három, jellemzően kis súlyú nemzetgazdasági ág kivételével minden területen emelkedett a beruházási aktivitás. A nemzetgazdasági beruházások közel harmadát megvalósító **feldolgozóipar** fejlesztései az elmúlt nyolc év legmagasabb ütemében nőttek (33%-kal).

⁴⁾ Budapest és a megyék beruházási adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

Az alágak túlnyomó többségében növekedtek a fejlesztések, a legnagyobb mértékben a villamos berendezés gyártása területén, köszönhetően a termékei iránti erős nemzetközi keresletnek. Kiemelkedően nőtt a fejlesztések volumene a vegyipar-, -termék-gyártásban, a kohászat, fémfeldolgozás területén, valamint az élelmiszeriparban. A járműgyártás beruházásai – amelyek a feldolgozóipari beruházások több mint ötödét tették ki – a feldolgozóipari átlagnál mérsékeltebben bővültek.

A beruházásokon belül a második legnagyobb részesedésű ág, az **ingatlanügyletek** beruházási teljesítménye a nemzetgazdasági átlagnál kisebb mértékben nőtt (9,5%-kal),

elsősorban a lakásépítések mérsékeltebb bővülése következtében. A bérbeadási célú fejlesztések (pl. irodaházak, kereskedelmi egységek, raktárak) volumene a lakásépítésekénél erőteljesebben emelkedett.

A harmadik legnagyobb súlyú terület, a **szállítás, raktározás** beruházási volumene kiemelkedően, 62%-kal nőtt, amiben a korábbi időszakokhoz hasonlóan meghatározó szerepet játszottak az uniós forrásból finanszírozott infrastrukturális fejlesztések (autópálya-, autópálya-, vasútépítések), de a helyi és a távolsági személyszállítással foglalkozó vállalatok is jelentősen növelték beruházásaikat.

2. tábla A 10 legnagyobb* beruházó nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye

(%)

Nemzetgazdasági ág	2018. I. negyedév		2019. I. negyedév	
	megoszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest	megoszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Nemzetgazdaság összesen	100,0	10,5	100,0	26,4
Ezen belül:				
feldolgozóipar	29,8	-5,3	30,8	32,6
ingatlanügyletek	17,9	15,4	16,1	9,5
szállítás, raktározás	9,5	1,7	12,3	62,4
kereskedelem, gépjárműjavítás	6,6	2,7	5,6	7,3
közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	6,2	78,1	5,4	10,5
mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	5,2	-0,8	5,0	21,7
energiaipar	3,0	33,3	4,1	72,7
művészet, szabadidő	2,8	50,2	3,5	55,8
adminisztratív szolgáltatás	3,5	13,1	2,4	-10,1
építőipar	2,3	51,0	2,4	29,6

* A beruházások 2019. I. negyedévi teljesítményértéke szerint.

A költségvetéshez kötődő beruházások – amelyek összesített részesedése megha-

ladta az egytizedet – jelentős, de az egy évvel korábbinál kisebb szerepet játszott

tak a nemzetgazdaság egészére jellemző növekedésben. A **közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás** területén – elsősorban rendvédelmi és honvédelmi beruházásoknak köszönhetően – 11%-kal nőtt a volumen. Az **oktatásban** – főként a felsőoktatáshoz kötődő fejlesztések befejezése miatt – 1,1%-kal csökkentek a beru-

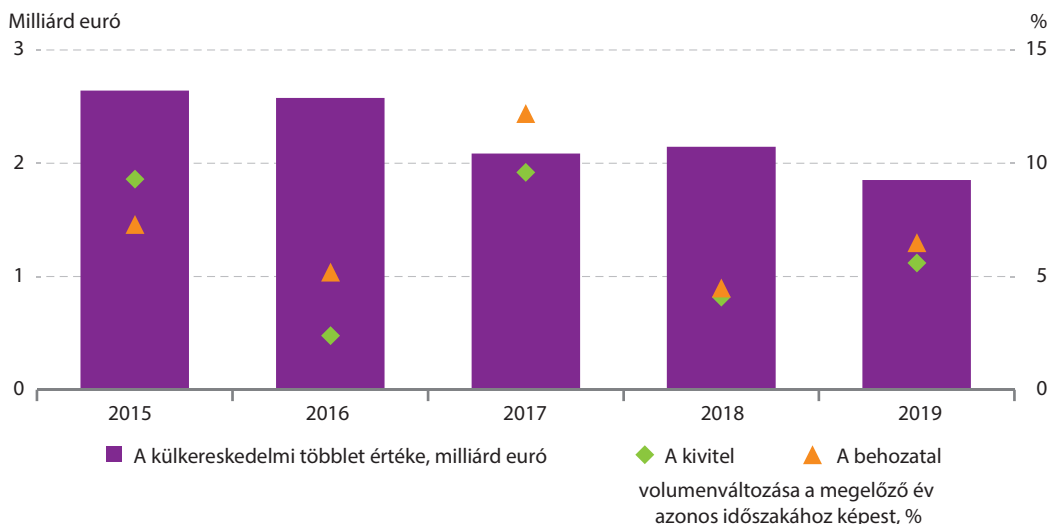
házások. A **humán egészségügyi, szociális ellátásban** – elsősorban a fekvőbeteg-ellátáshoz kötődően – 23%-kal meghaladta a beruházások volumene az egy évvel korábbit. A **művészet, szabadidő** területén a fejlesztések emelkedését (56%) a sporttal és a kultúrával kapcsolatos nagyberuházások okozták.

Romlott a termék-külkereskedelmi mérleg

2019. I. negyedévben a **külkereskedelmi termékforgalomban** a kivitel értéke (27,7 milliárd euró) 5,9, a behozatalé (25,9 milliárd euró) 7,6%-kal meghaladta a 2018. január–márciusit. A külkeres-

kedelmi többlet 1,9 milliárd eurót tett ki, 294 millió euróval kevesebbet az egy évvel korábbinál. A folyó évinél kisebb összegű I. negyedéves aktívum legutóbb 2013-ban alakult ki.

5. ábra A külkereskedelmi termékforgalom többlete és volumenváltozása az I. negyedévben

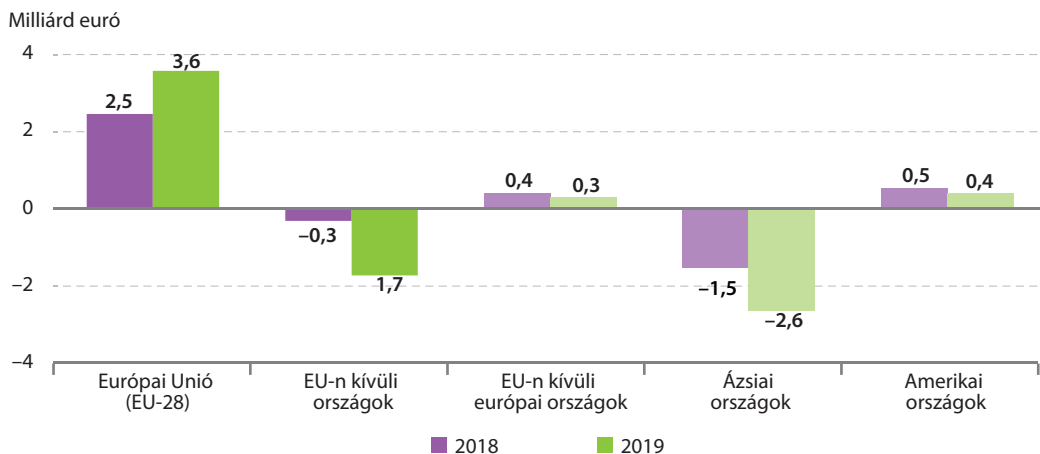
A termékforgalom **volumene** exportban 5,6, importban 6,5%-kal nőtt 2018 I. negyedévéhez viszonyítva. A behozatal volumene immáron 11 negyedéve nagyobb ütemben nő, mint a kivitelé.

Exportunk 82, importunk 74%-át az **Európai Unió tagországaival** bonyolítottuk le. Ebben a viszonylatban a kereskedelem euróértéke kivitelben 8,5, behozatalban 3,6%-kal bővült a 2018. I. negyedévihez ké-

pest. A tagországokkal folytatott külkereskedelmünkben 3,6 milliárd eurós aktívum

keletkezett az első 3 hónap során, ami az egyenleg 1,1 milliárd eurós javulását jelenti.

6. ábra A termékforgalmi egyenleg alakulása a főbb országsoportok szerint az I. negyedévben

Az **Európai Unió kívüli országok** esetében kivitelünk euróértéke 4,9%-kal mérséklődött, a behozatalé ezzel szemben 21%-kal bővült 2018. január–márciushoz viszonyítva. Az egyenleg ebben a fő relációban számottevően romlott, az 1,7 milliárd eurós deficit 1,4 milliárd euróval több az egy évvel korábbinál. A mérlegromlás

leginkább az ázsiai országokkal lebonyolított áruforgalom alakulásával magyarázható, aminek egyenlege 1,1 milliárd euróval vált kedvezőtlenebbé, túlnyomórészt az import 28%-os bővülése miatt. Figyelmet érdemel ugyanakkor az is, hogy az ázsiai rendeltetésű exportunk értéke ötödével visszaesett.

3. tábla A külkereskedelmi termékforgalom alakulása a főbb országsoportok szerint,* 2019. I. negyedév

(%)

Országsoport	A kivitel			A behozatal		
	volumen-	érték-	megoszlása	volumen-	érték-	megoszlása
	változása 2018 I. negyedévéhez képest			változása 2018 I. negyedévéhez képest		
Európai Unió (EU-28)	8,2	8,5	82,1	3,1	3,6	74,1
EU-n kívüli országok	-4,9	-4,9	17,9	17,8	20,9	25,9
Ebből:						
ázsiai országok	..	-19,8	4,1	..	27,6	14,5
európai országok	..	6,4	8,8	..	13,7	8,3
amerikai országok	..	-1,4	4,0	..	22,7	2,7
Összesen	5,6	5,9	100,0	6,5	7,6	100,0

* Az értékváltozásra, valamint a megoszlásra vonatkozó adatok euró adatokból lettek számítva.

A külkereskedelmünk több mint felét kitevő **gépek és szállítóeszközök** esetében az export volumene 6,4, az importé 8,0%-kal meghaladta a 2018. január–márciusit. Exportunk legfontosabb termékcsoportját a közúti járművek jelentik, ezeknek az euróban számított kivitele 13%-kal emelkedett. Mintegy harmadával bővült a híradástechnikai, hangrögzítő és -lejátszó készülékek exportja, az energiafejlesztő gépek és berendezések kivitele ezzel szemben mérséklődött (5,7%-kal).

A külkereskedelmünk nagyjából harmadát jelentő **feldolgozott termékek** volumene kivitelben 2,9, behozatalban 5,2%-kal nőtt. Az idetartozó csoportok közül a legna-

gyobb értékű árumozgás a forgalom mindkét irányában a gyógyszer és gyógyszerészeti termékekből valósult meg, amelyek folyó áron, euróban számított exportja 12, importja 6,0%-kal emelkedett.

2019 I. negyedévében az **élelmiszerek, italok, dohánytermékek** exportvolumene 8,0, importvolumene 5,2%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az **energia-hordozók** változatlan áron számított behozatala 7,4%-kal emelkedett. A legfontosabb idetartozó csoportnak a kőolaj és kőolajtermékek számítanak, amelyek euróban számított importja 6,5%-kal meghaladta a 2018. január–márciusit.

4. tábla A külkereskedelmi termékforgalom alakulása árucsoportok szerint,* 2019. I. negyedév (%)

Árucsoport	A kivitel			A behozatal		
	volumen-	érték-	megosz-	volumen-	érték-	megosz-
	változása 2018 I. negyedévéhez képest	érték-		változása 2018 I. negyedévéhez képest	érték-	
Élelmiszerek, italok, dohány	8,0	11,0	7,1	5,2	7,5	5,3
Nyersanyagok	16,0	14,9	2,5	6,8	10,7	2,3
Energiahordozók	8,5	22,7	2,7	7,4	18,2	7,5
Feldolgozott termékek	2,9	0,8	31,2	5,2	5,3	36,4
Gépek és szállítóeszközök	6,4	7,1	56,5	8,0	7,7	48,6
Összesen	5,6	5,9	100,0	6,5	7,6	100,0

* Az értékváltozásra, valamint a megoszlásra vonatkozó adatok euró adatokból lettek számítva.

Javult a szolgáltatás-külkereskedelmi egyenleg

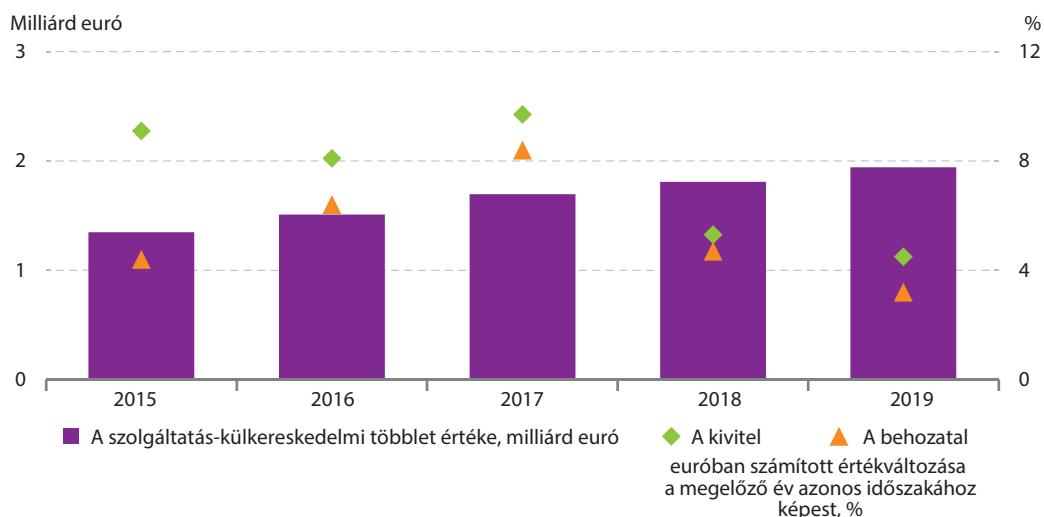
2019. I. negyedévben a – turizmussal együtt számított – **szolgáltatás-külkereskedelmi forgalomban** az export 5,9 milliárd, az import 3,9 milliárd eurót tett ki. A bevételek összege 4,5, a kiadásoké 3,2%-kal növekedett 2018 I. negyedévéhez

képest. Szolgáltatás-külkereskedelmünk egyenlege 1,9 milliárd eurós többlettel zárta az I. negyedévet, ami 134 millió eurós javulást jelent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A mérleg az elmúlt 8 év első negyedéveit tekintve folyamatosan javult,

az idei aktívum 1,4 milliárd euróval több a 2011. I. negyedévinél. 2019. I. negyedévében a szolgáltatások külkereskedelmében már nagyobb többlet keletkezett, mint

a termékekében, szemben a 4 évvel korábbival, amikor a teljes külkereskedelmi aktívum mintegy kétharmada még a termékek adásvételéből származott.

7. ábra A szolgáltatás- külkereskedelmi forgalom többlete és értékváltozása az I. negyedévben

A **szolgáltatáscsoportok** közül a mérlegjavulást döntően a szállítás és a turizmus egyenlegjavulása okozta. A kereskedelem euróértéke mindkét csoport mindkét forgalmi irányában nőtt, a bevétel a szállítási szolgálta-

tásoknál 14, a turisztikaiakat illetően 11%-kal több az egy évvel korábbiaknál. A legnagyobb többletek is e szolgáltatáscsoportok esetében alakultak ki: a szállításé 745, a turizmusé 717 millió eurót tett ki az I. negyedév során.

5. tábla A szolgáltatás- külkereskedelmi forgalom alakulása a főbb szolgáltatáscsoportok szerint,* 2019. I. negyedév

Szolgáltatáscsoport	A kivitel		A behozatal	
	értékváltozása 2018. I. negyedévhez képest	megoszlása	értékváltozása 2018. I. negyedévhez képest	megoszlása
Összesen	4,5	100,0	3,2	100,0
Ebből:				
bérmunka-szolgáltatási díj	-3,0	8,6	13,9	1,5
turizmus	10,6	20,1	5,1	11,8
szállítási szolgáltatások	14,3	28,7	13,9	24,0
üzleti szolgáltatások	-2,5	39,7	-0,4	59,5

* Euróadatokból számítva.

Valamennyi főbb **országcsoporttal** folytatott kereskedelemben aktívum keletkezett 2019 I. negyedévében. A többlet közel hattizede, 1,2 milliárd eurónyi aktívum az uniós viszonylatban alakult ki. A mérleg

javulása ugyanakkor az amerikai országokkal folytatott kereskedelemnek tulajdonítható leginkább, ami 157 millió euróval vált kedvezőbbé 2018 I. negyedévéhez viszonyítva.

6. tábla **A szolgáltatás-külkereskedelmi forgalom alakulása a főbb országcsoportok szerint,* 2019. I. negyedév**

(%)

Országcsoport	A kivitel		A behozatal	
	értékváltozása 2018. I. negyedévhez képest	megoszlása	értékváltozása 2018. I. negyedévhez képest	megoszlása
Európai Unió (EU-28)	5,3	71,7	7,7	77,8
EU-n kívüli országok	2,7	28,3	-10,0	22,2
Ebből:				
ázsiai országok	-11,6	7,1	-2,6	5,5
európai országok	3,9	10,6	-1,7	6,9
amerikai országok	18,2	9,6	-16,3	9,2
Összesen	4,5	100,0	3,2	100,0

* Euróadatokból számítva.

ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK

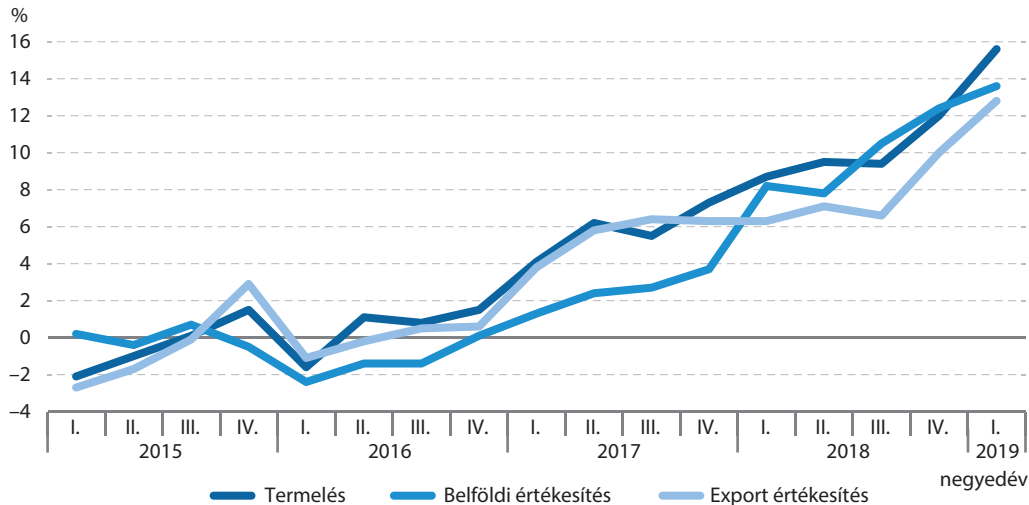
Lendületesen kezdte az évet az ipar⁵⁾

2019 elején is folytatódott az ipar 2013 óta tartó bővülése. A 2018-ban összességében stagnáló járműgyártás újra a növekedés egyik motorjává vált, és – részben ezzel is összefüggésben – az export is nagyobb lendületet vett.

2019 I. negyedévében az **ipari termelés volumene** 6,2%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit, ezzel számottevően hozzájárult a gazdaság növekedéséhez. Az ipar bővülésében a hazai és a külföldi kereslet kedvező alakulása egyaránt szerepet ját-

szott. Az **export** növekedési üteme (7,4%) a 2018. évi, összességében igen visszafogott emelkedés után jelentősen gyorsult, a **bel-földi eladásoké** (5,1%) pedig valamelyest lenyhült a 2018 egészét jellemző dinamikus bővüléshez képest. Az ipari értékesítés árbevételének 63%-a származott a külföldi értékesítéstől. Az export több mint harmadát jelentő járműgyártásban és a második legnagyobb súlyú elektronikai iparban is jelentősen (11, illetve 9,7%-kal) emelkedett a külföldi eladások volumene.

8. ábra Az ipari termelés és értékesítés volumenváltozása* (2015-höz képest)

* Szezonálisan és munkanappal kiigazított adatok alapján.

A nemzetközi összehasonlításhoz rendelkezésre álló naptárhatással kiigazított adatok szerint az ipari termelés hazánk-

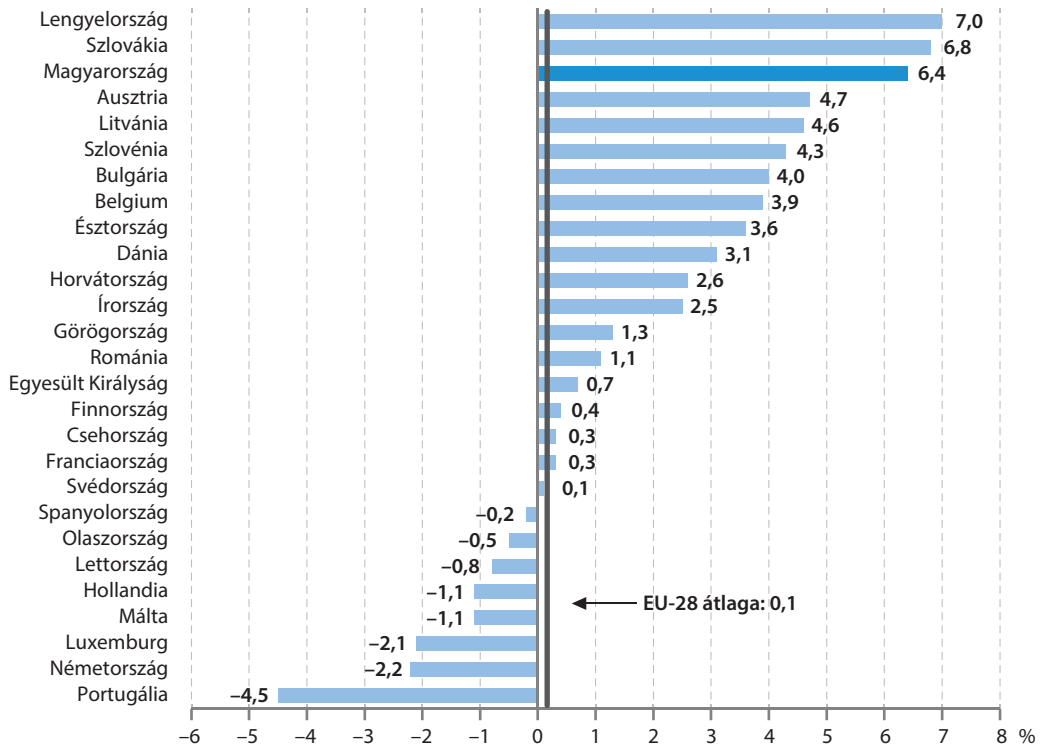
ban 6,4%-kal emelkedett, miközben **uniós (EU-28) szinten** lényegében stagnált (+0,1%). A tagállamok közül Lengyel-

⁵⁾ Bányászat, feldolgozóipar és energiaipar együtt, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül. Az ipar egészére vonatkozó adatok teljes körűek, a részletesebb bontásúak a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra vonatkoznak. Budapest és a megyék ipari termelésére és értékesítésére vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

országban, Szlovákiában és hazánkban nőtt a legdinamikusabban az ipari produktum. (A negyedik visegrádi országban, Csehországban 0,3%-os bővülés történt.) A tagállamok többségében nőtt, ugyan-

akkor a legnagyobb ipari potenciállal bíró Németországban 2,2%-kal mérséklődött a termelés volumene, amit elsősorban a járműgyártás 2018 II. felévtől csökkenő teljesítménye okozott.

9. ábra Az ipari termelés volumenváltozása* az uniós tagországokban, 2019 I. negyedév (az előző év azonos negyedévéhez képest)

* Naptárhatással kiigazított adatok alapján.
Forrás: Eurostat.

Magyarországon az ipar nemzetgazdasági ágai közül a meghatározó (95%-os) részesedéssel bíró feldolgozóipar termelése a kiigazítás nélküli adatok szerint 6,0, az energiaiparé – alapvetően az egy évvel korábbinál jóval hidegebb január miatt – 1,1%-kal nőtt. A csekély súlyú bányászatban folytatódott a termelés nagymértékű emelkedése: a kibocsátás volumene 1,5-szerese volt az egy évvel korábbi magas bá-

zisnak, amit továbbra is egyes feltáró tevékenységek és az élénk építőipari keresletet kiszolgáló kőfejtés, homok- és agyagbányászat fokozódása okozott.

A feldolgozóiparon belül a legnagyobb súlyt a termelési érték 30%-át adó járműgyártás képviseli. Ennek kibocsátása a 2018. évi stagnálás után 2019 I. negyedévében jelentősen, 9,5%-kal bővült, amit a közúti járműalkatrész-gyártás és az előző év végétől

ismét dinamizálódó közútgépjármű-gyártás is támogatott. A szinte teljes egészében külföldre termelő elektronikai ipar 7,4%-os emelkedését leginkább a híradástechnikai berendezés gyártása, valamint az elektronikus fogyasztási cikk gyártása segítette. Az élelmiszeripar 4,7%-os volumennövekedéséhez a részterületek többsége hozzájárult, a legnagyobb súlyú húsipar kibocsátá-

sa 0,8%-kal nőtt. Folytatódott az emelkedő tendencia a feldolgozóipar közepes súlyú alágaiban is. A gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar kibocsátása 5,7%-kal nőtt, elsősorban a jelentősen bővülő műanyagipar hatására, a kohászat, fémfeldolgozásban pedig a belföldi kereslet kedvező alakulásának köszönhetően 2,2%-kal haladta meg a termelés volumene az egy évvel korábbit.

7. tábla **A feldolgozóipari termelés és az értékesítés szerkezete alágak szerint, 2019. I. negyedév**

(%)

Alág	Részesedés a feldolgozóipari termelésből	A termelés volumenváltozása az előző év azonos negyed- évéhez képest	Az export aránya az értékesítésből
Járműgyártás	30,2	9,5	90,7
Elektronikai ipar	11,6	7,4	96,3
Élelmiszeripar	9,9	4,7	39,9
Gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar	8,7	5,7	64,1
Kohászat, fémfeldolgozás	8,3	2,2	60,8
Gép, gépi berendezés gyártása	5,7	-3,7	81,5
Vegyí anyag, termék gyártása	5,3	-4,8	65,1
Villamos berendezés gyártása	5,0	24,8	86,6
Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás	4,5	-2,5	30,7
Fa-, papír- és nyomdaipar	3,5	7,9	50,3
Egyéb feldolgozóipar	3,0	21,0	59,0
Gyógyszergyártás	2,9	4,0	86,1
Textil- és bőripar	1,4	-8,9	83,3
Feldolgozóipar	100,0	6,0	74,2

2019 I. negyedévében a **létszámkate- góriák** szerint képzett vállalatcsoportok mindegyikében bővült az ipari termelés vo- lumene, a legdinamikusabban (17%-kal) az elsősorban hazai piacra termelő (5–49 fős) kisvállalkozásoké. A közepes méretű

(50–249 fős) vállalkozások kibocsátása 1,7, az ipari termelés 73%-át adó, erősen expor- torientált (legalább 250 főt foglalkoztató) nagyvállalatoké 5,6%-kal emelkedett.

A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok⁶⁾ összes új **rendelésének** volumene 2019

⁶⁾ A legalább 50 főt foglalkoztató ipari vállalkozások körében.

márciusában 15%-kal nagyobb volt, mint az előző év azonos hónapjában. Március végén az összes rendelésállomány volume-

ne 11%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, amit az exportrendelések jelentős emelkedése okozott.

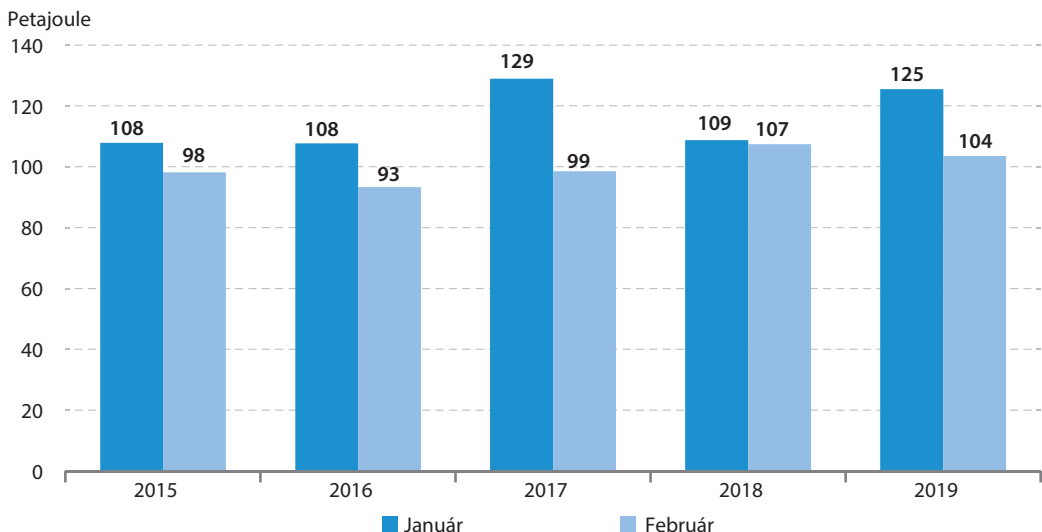
2019 első két hónapjában nőtt az energiafogyasztás

2019 I. negyedévében az ipari termelés 4,6%-át adó energiaipari kibocsátás (389 milliárd forint) összehasonlító áron 1,1%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A teljesítmény 17%-át előállító gázellátás 3,7 és a 15%-ot adó gőzellátás, légkondicionálás 7,7%-os csökkenését ellensúlyozta a kibocsátás 68%-át realizáló villamosenergia-termelés, -ellátás 4,5%-os volumennövekedése.

2018 folyamán Magyarország energiafelhasználása⁷⁾ februárban és márciusban – az átlagosnál hidegebb időjárás miatt –, vala-

mint decemberben nagyobb, a többi hónapban közel azonos vagy kisebb volt az előző évinél. A GDP 4,9%-os emelkedése mellett a hazai gazdaság szereplői az előző évinél 1,2%-kal kevesebb, összesen 1108 petajoule (PJ) energiát használtak fel, ezáltal a gazdaság relatív energiaigénye 5,8%-kal mérséklődött. 2019 első két hónapjában az energiafogyasztás (229 PJ) 5,9%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit. Ehhez hozzájárult, hogy januárban az átlagos középhőmérséklet 3,6°C-kal alacsonyabb volt az egy évvel azelőttinél.⁸⁾

10. ábra **Primer energiahordozó felhasználás**

⁷⁾ Forrás: Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal.

⁸⁾ Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat.

2019 első két hónapjában az **elsődleges energiafelhasználás** 44%-át földgáz, 22%-át kőolaj és kőolajszármazék biztosította, mindkettő túlnyomó részben külföldről származott. A szükséglet 16%-át villamos energia, 4,9%-át szén és széntermék fedezte. Előbbi energiaforrás mintegy háromnegyedét atomerőműben állították elő, utóbbi kétharmadát hazai kitermelésű lignit és barnakőszén adta. A fogyasztás 13%-át egyéb energiaforrások, pl. megújuló energiahordozók és hulladék elégtették ki.

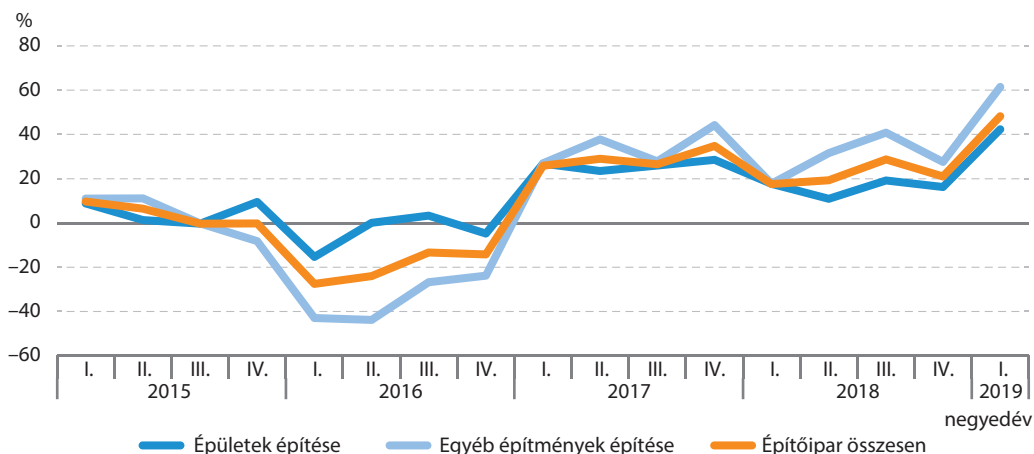
2019. január–februárban az ország energiaigényének negytedét nettó import biztosította. Energiaértékben kifejezve a **hazai termelés** 17, az **import** 10, az **export** 25%-kal bővült. A behozatal 91%-át kitevő fosszilis energiahordozók közül a földgáz importja 44%-kal nőtt, ugyanakkor a kőolaj és kőolajszármazékoké 9,4, a szén és széntermékeké 20%-kal csökkent. 2019. február végén a hazai tározókban lévő földgáz mennyisége (62 PJ) fűtőértéken számolva 13%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál.

Fokozódott az építőipari bővülés⁹⁾

Az **építőipar** 2019. I. negyedévi **termelése** (778 milliárd forint) összehasonlító áron 48%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, magas bázist. A termelésbővülés 2017 eleje óta töretlen, és az utóbbi negyedévben volt a legerőteljesebb.

Az építőipari teljesítmény 64%-át adó épületek építése több mint negytedével, a 36%-át képviselő egyéb építmények kivitelezése több mint hattizedével nőtt az előző év I. negyedévihez képest. A növekedéshez az előbbinél az ipari, lakó- és iroda-

11. ábra Az építőipari termelés volumenváltozása építményfőcsoportok szerint (az előző év azonos negyedévéhez képest)

⁹⁾ Budapest és a megyék építőipari kibocsátására vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

épületek építése, az utóbbinál a korábbiakhoz hasonlóan az út- és vasútépítések, valamint az energetikai beruházások járultak hozzá elsősorban.

Az **építőipari ágazatok** közül a legnagyobb mértékben az egyéb építmények építése bővült, ahol a termelés volumene az uniós forrásoknak is köszönhetően csaknem kétszerese volt az egy évvel korábbinak. Az épületek szerkezetkész építését végző épületek építése ágazat kibocsátása 43, a legnagyobb súlyt (az építőipari termelés közel felét) képviselő speciális szaképítésé 36%-kal nőtt.

Az építőipari vállalkozások március végéig 765 milliárd forint értékű, összehasonlításon 12%-kal több **új szerződést kötöttek** a 2018. I. negyedévihez képest. Építményfőcsoportok szerint az épületek építésére irá-

nyuló szerződések volumene másfélszeresére emelkedett, az egyéb építményeké pedig 31%-kal visszaesett. Az épületek körében főként nagy értékű ipari beruházásokra, valamint oktatási és sportlétesítmények kivitelezésére kötöttek szerződéseket.

A korábban megkötött, de még nem teljesített szerződésekkel együtt a 2,3 ezer milliárd forint értékű **március végi szerződésállomány** volumene 1,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbi, magas bázistól, ami mögött az épületek építésére vonatkozó szerződések volumenének másfélszeresére történő emelkedése, illetve az egyéb építmények kivitelezésére irányuló 15%-os csökkenése áll. A tárgyidőszak végi rendelésállomány héttizede továbbra is egyéb építményre vonatkozott.

A lakásépítések a fővárosban és a kisebb városokban emelkedtek¹⁰⁾

2019. I. negyedévében 7,9%-kal több, 3661 **új lakás épült** az országban. Ez elsősorban a fővárosban és a kisebb városokban bekövetkezett lakásépítés-bővülés (50, illetve 8,7%) eredménye, mivel a községekben (-9,7%) és a megyei jogú városokban (-5,8%) kevesebb lakás épült az előző év azonos időszakánál. Az építések súlya a vállalkozások felé tolódott, részesedésük 50%-ról 54%-ra nőtt. Az új lakóépületben használatba vett lakások 49%-a családi házban, 44%-a többszintes, többlakásos épületben, 2,4%-a lakóparkban található. A lakások 56%-a értékesítésre, 42%-a sa-

ját használatra, 2%-a bérbeadásra készült. Az átlagos alapterület 3,7 m²-rel, 96 m²-re csökkent.

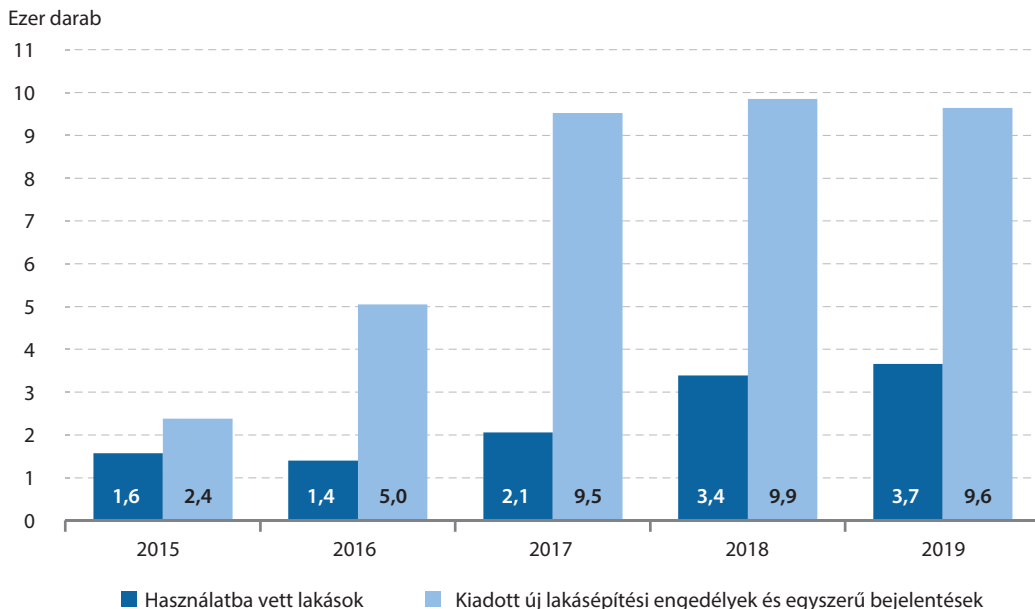
Az **építési engedélyek és bejelentések** alapján építendő lakások száma 9639 volt, a 2018. I. negyedévinél 2,1%-kal kevesebb. Az építési kedv emelkedése csak a községekben valószínűsíthető, ahol 46%-kal több lakást terveztek felépíteni, mint 2018. I. negyedévében. A fővárost is beleértve a nagyobb és a kisebb városokban 5–10%-kal kevesebb építési engedélyt adtak ki, mint az előző év azonos időszakában. Az építetők a leggyakrabban a községekben (tízből

¹⁰⁾ Budapest és a megyék lakásépítésére vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

9 alkalommal) éltek az egyszerű bejelentés lehetőségével, míg Budapesten az arány

(5,7%) jóval az országos átlag (43%) alatti volt.

12. ábra A lakásépítés alakulása az I. negyedévben

Az új lakások forgalma másfélszeresére, a használtaké 6,4%-kal bővült 2018-ban

A 2014 óta élénkülő **lakáspiaci forgalom** lendülete 2018-ban sem tört meg, az egy évvel korábbi, hasonló feldolgozottság mellett összesített adatoknál 8,0%-kal több (145 ezer) adásvételi szerződést kötöttek. Az **újlakás-piac** több mint másfélszeresére bővült, az eddig rögzített értékesítések száma elérte a 7 ezret. A teljes forgalomban az új lakások 5,0%-ot képviseltek, és a piac koncentrációját jelzi, hogy az összes piacra szánt új lakás fele hat budapesti kerületben és tíz vidéki városban épült fel, a legtöbb Győrben (653), valamint Budapest IX. és

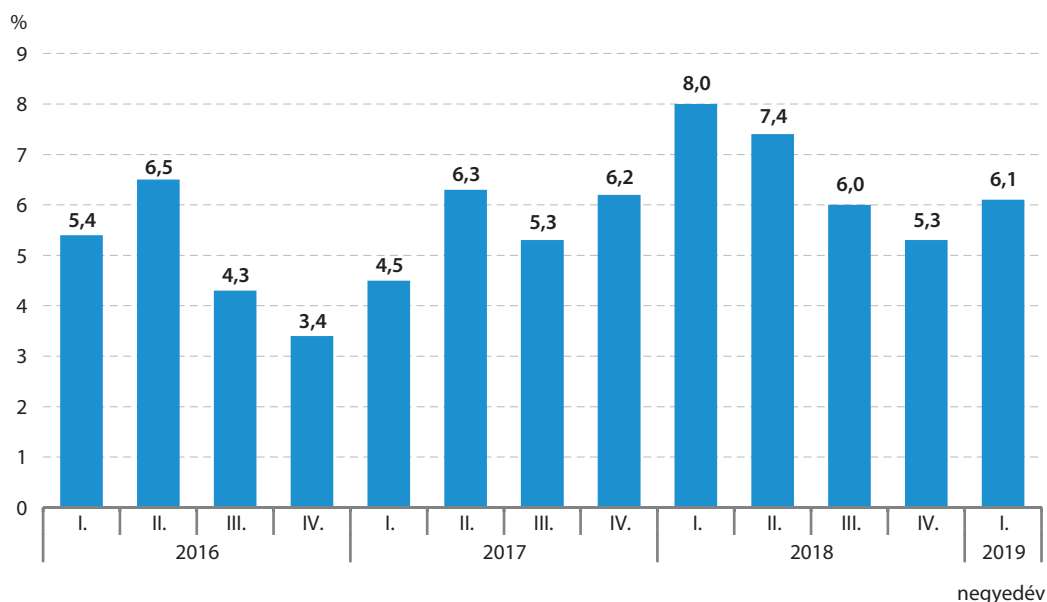
XI. kerületében. A **használt** lakások forgalmában – 138 ezer feldolgozott adásvétel figyelembevételével – 6,4%-os emelkedés becsülhető. A forgalomban csökkent a főváros súlya, 2018-ban az összes adásvétel 22%-a realizálódott Budapesten, szemben a 3 évvel korábbi 30%-kal. 2018-ban minden negyedik tranzakció községekben történt. Az eladott használt lakások fele családi házban, 35%-a többlakásos nem lakótelepi épületben volt. A panellakások részaránya a forgalomban 4 éve csökken, 2018-ban annak már csak 15%-át tette ki.

Tovább emelkedett a kiskereskedelmi forgalom volumene¹¹⁾

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene 2019. márciusban 4,9, január–márciusban 6,1%-kal nőtt, a naptárhatástól megtisztított adatok szerint a bővülés

5,9, illetve 6,5%-os volt. Márciusban az előző hónaphoz képest – a szezonális és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma lényegében nem változott.

13. ábra A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumenváltozása (az előző év azonos negyedéhez képest)

Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű egyes kiskereskedelmi üzletek értékesítésének volumene 2019. I. negyedévben – a nyers adatok szerint – 0,9%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom 77%-át lebonyolító egyes termékkörű üzleteké 1,0, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké pedig 0,6%-kal emelkedett.

A kiskereskedelmi forgalom I. negyedévi volumenbővülését elsősorban a **nem**

élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek 11%-os forgalomnövekedése okozta. Ezen belül valamennyi üzletcsoportban bővült a forgalom. A legnagyobb részarányt képviselő (22%) bútór-, műszakcikk-üzletek forgalmának volumene 9,6%-kal emelkedett. Leginkább a termékek széles körére kiterjedő, a teljes kiskereskedelmi forgalomból kismértékben részesedő (5,3%) csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene emelkedett (24%).

¹¹⁾ Budapest és a megyék kiskereskedelmi forgalmára vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

Az **üzemanyagtöltő állomások** forgalmának volumene 2019 I. negyedévében 12%-kal, az előző negyedéveknél dinamikusabban bővült.

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** eladási volumene 2019 I. negyedévében 14%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

Az **Európai Unióban (EU-28)** 2019. január–márciusban – az Eurostat naptárhathatástól megtisztított adatai szerint – a kiskereskedelmi forgalom volumene átlagosan 2,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A rendelkezésre álló adatok szerint leginkább Írországból bővült (9,1%) a forgalom, ugyanakkor egyedül Belgiumban csökkent.

8. tábla **A kiskereskedelmi üzletek forgalmának alakulása, 2019. I. negyedév**

(%)

Megnevezés	Megoszlás	Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Élelmiszer jellegű vegyes	35,7	1,0
Élelmiszer, ital, dohányáru	10,8	0,6
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes összesen	46,6	0,9
Iparcikk jellegű vegyes	3,7	17,2
Textil, ruházati és lábbeli	5,6	10,7
Bútor, műszaki cikk	8,2	9,6
Könyv, számítástechnika, és egyéb iparcikk	6,3	5,8
Gyógyszer, gyógyászati termék, és illatszer	7,2	4,4
Használatcikk	0,4	5,5
Csomagküldő és internet	5,3	24,5
Nem élelmiszertermék jellegű összesen	36,8	10,6
Gépjárműüzemanyag forgalom	16,7	11,8
Kiskereskedelem összesen	100,0	6,1

Az áruszállítás teljesítménye stagnált, a személyszállításé kissé nőtt

2019 I. negyedévében a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** lényegében megegyezett az egy évvel korábbival. A stagnálás 4 negyedévnyi csökkenést váltott fel. A nemzetközi forgalom teljesítménye 4,7%-kal elmaradt a 2018. január–márciusitól, ugyanakkor a belföldi 14%-kal meghaladta azt. A tel-

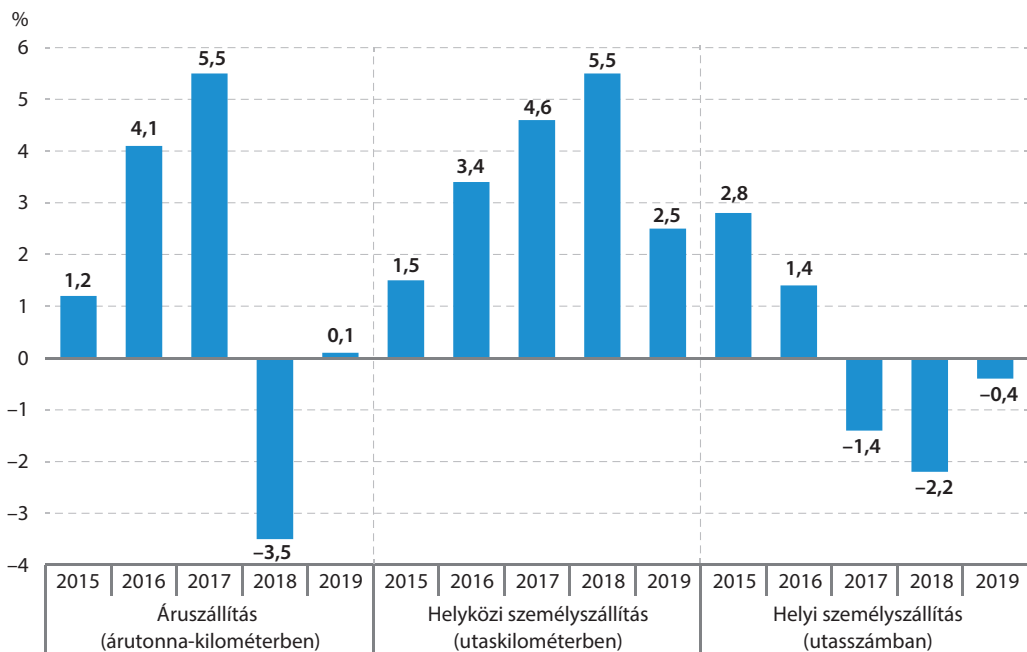
jes áruforgalom változatlansága ellentétes irányú hatások eredményeként alakult ki: a szállított tömeg 14%-kal nőtt, az átlagos szállítási távolság rövidebbé vált. A teljesítmény közel kétharmadát képviselő közúti áruszállítás esetében 1,9, a vasúti áruszállítás vonatkozásában 6,6%-os teljesítmény-csökkenés alakult ki.

A **helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 2019 I. negyedévében 2,5%-kal több volt az egy évvel korábinál. A növekedés üteme 2016 I. negyedéve óta a legalacsonyabb, a bővülés magyarázó tényezőjét az átlagos utazási távolság hosszabbá válása jelenti, amellyel párhuzamosan az utazások száma 2,1%-kal mérséklődött. A teljesítmény belföldön 5,8%-kal nőtt, míg nemzetközi viszonylatban közel ugyanekora mértékben csökkent. Utóbbi meghatározóan a légi közlekedéssel áll összefüggésben, aminek teljesítménye 5,5%-kal mérséklődött, felváltva a több éve tartó két számjegyű növekedést. A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér utasforgalma – ami tartalmazza a külföldi légitársasá-

gok forgalmát is – 5,7%-kal nőtt 2019 I. negyedévében, az utasok száma 3,2 millió volt. Az autóbuzsos közlekedés teljesítménye 9,2%-kal bővült, míg a vasútié 1,8%-kal mérséklődött a 2018. I. negyedévihez képest.

A **helyi személyszállításban** 550 millió utazást regisztráltunk 2019. I. negyedévében, 0,4%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A mérséklődés 7 negyedéve folyamatos. A csökkenés meghatározó tényezőjét ezúttal az autóbuzsos közlekedés jelentette, ahol az utazások száma egy év alatt 1,1%-kal lett kevesebb. Az autóbuzson utazók száma ellentétesen változott vidéken és a fővárosban: előbbi 3,7%-kal csökkent, utóbbi viszont 0,9%-kal bővült.

14. ábra **A szállítási teljesítmények változása adott év I. negyedévében**
(az előző év azonos időszakához képest)

2019. I. negyedévében 74 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal**

forgalomba az országban, 5,8%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában.

Az utóbbi 3 negyedév átlagában az egy évvel korábbihoz viszonyított növekedés mindössze 2,9%-os volt, lényegesen elmarad az azt megelőző negyedévek – jellem-

zően 15–20% közötti – növekedési ütemétől. A 2019. I. negyedévi forgalomba helyezéseken belül az új személygépkocsik száma 7,7, a használtaké 4,0%-kal nőtt.

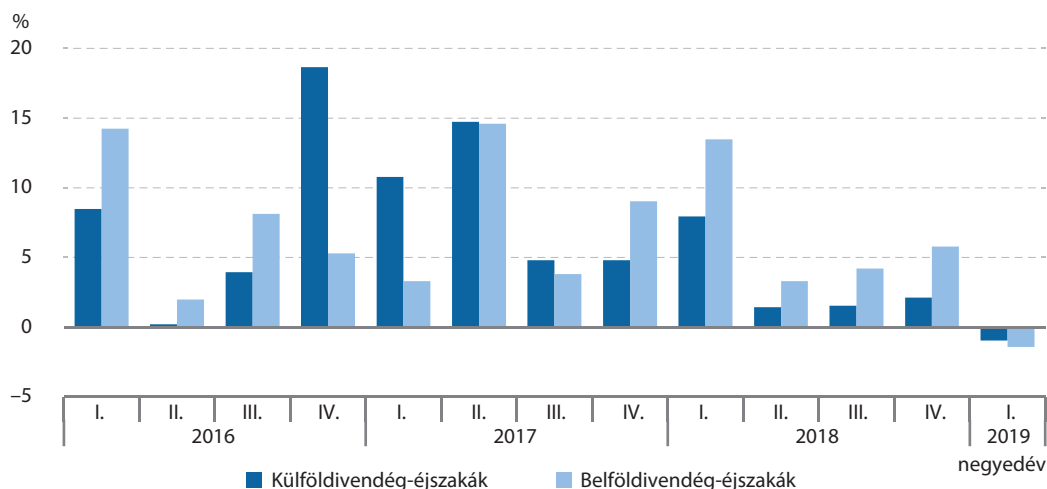
Több vendég kevesebb vendégéjszakát töltött a kereskedelmi szálláshelyeken¹²⁾

2019 I. negyedévében a **kereskedelmi szálláshelyeken** 2,2 millió vendég 5,1 millió vendégéjszakát töltött el. A csekély mértékben emelkedő (0,3%) vendégszámmal egy időben a vendégéjszakák száma 1,2%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától.

Az év első három hónapjában 1,0 millió külföldi vendég összesen 2,6 millió vendégéjszakára szállt meg hazánk kereskedelmi szálláshelyein. Előbbi 0,7%-kal több, utóbbi 1,0%-kal kevesebb volt, mint 2018 I. negyed-

évében. A vendégéjszakában mért vendégforgalom alapján a vendégek több mint nyolctizede Európából érkezett. A legjelentősebb küldő ország továbbra is Németország, amelyet az Egyesült Királyság és Ausztria követ. A külföldi vendégéjszakák negyedét e három országból érkezett vendégek foglalták. Míg a német és az osztrák vendégek (8,4, illetve 7,6%-kal) kevesebb, addig az Egyesült Királyságból érkezők (9,2%-kal) több vendégéjszakát töltöttek el, mint egy évvel korábban.

15. ábra A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának változása (az előző év azonos időszakához képest)

¹²⁾ Budapest és a megyék kereskedelmi szálláshelyekre és vendéglátásra vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2019. január és március között 1,2 millió belföldi vendég 2,5 millió vendégéjszakát töltött el. A változatlan számú vendég 1,4%-kal kevesebb vendégéjszakára szállt meg, mint egy évvel korábban.

Az év első három hónapjában a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma – Észak-Alföld, Közép-Dunántúl és a Tisza-tó kivételével – a **turisztikai régiók** többségében csökkent, a legnagyobb mértékben a Dél-Alföldön (7,7%). A külföldi vendégek vendégéjszakáik csaknem héttizedét töltötték a Budapest–Közép-Duna-vidék szálláshelyein, lényegében ugyanannyit, mint egy évvel korábban. A belföldről érkezők ez utóbbi régió mellett a Balatont részesítették előnyben (19-19%), mindkét régióban kevesebb vendégéjszakát töltöttek el, mint 2018 azonos időszakában.

A **kereskedelmi szálláshelyek bevételei** a vendégforgalomnál gyorsabb ütemben nőttek. A szálláshelyek 2019. január–márciusban összesen 92 milliárd forint bruttó bevételt értek el, ami folyó áron 6,3%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A bevételek valamivel több mint fele a szállásdíjból származott, ennek értéke 4,6%-kal nőtt. A szálláshelyek vendéglátásból származó forgalma egy év alatt 21%-kal bővült, egyéb szolgáltatásokból 5,9%-kal kevesebb bevétel folyt be.

2019 márciusában 1765 egységnél – az összes működő szálláshely csaknem héttizedében – lehetett **Széchenyi Pihenőkártyával** fizetni. 2019. január–márciusban a belföldi vendégek összesen 3,9 milliárd forint értékben egyenlítették ki ezzel a fizetőeszközzel a számlájukat, ami folyó áron 10%-kal több, mint 2018 azonos időszakában.

A vendégéjszakában mért forgalom több mint nyolctizedét realizáló **szállodák** szobakihasználtsága 2019 I. negyedévében 50,0%-os volt, ami 0,8 százalékponttal elmaradt az előző év I. negyedevitől. A szállodai szobák átlagára (18 278 forint) 5,6%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit, az egy kiadható szobára jutó szállásdíjbevétele (REVPAR: 9141 forint) 4,0%-kal emelkedett.

2019 I. negyedévében a **vendéglátóhelyek eladási forgalma** – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeinek forgalmával együtt – összesen 295 milliárd forintot tett ki, ennek mintegy kilenctizede a kereskedelmi, a fennmaradó rész pedig a munkahelyi vendéglátásból származott. A teljes forgalom volumene az időszak átlagában 9,1%-kal nőtt. A növekedés teljes egészében a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalomnövekedéséből (10%) adódott, a munkahelyi vendéglátásé mindössze 1,0%-kal emelkedett.

ÁRAK

A makrogazdasági folyamatok eredményeként az egyes gazdasági szegmenseket az árak emelkedése jellemezte. A termelői árak növekedése mellett számos más gazda-

sági tényező (például az alapanyagok drágulása, a bérek emelkedése, a forint gyengülése stb.) hatása is érezhető volt a fogyasztói árak alakulásában.

A búza ára tovább emelkedett

2019 I. negyedévében a **mezőgazdasági termelői árak** 8,0%-kal nőttek az előző év azonos időszakához képest, ami 2013 óta a legerőteljesebb I. negyedévi növekedés volt. A növényi termékek ára 13%-kal emelkedett, az állatok és állati termékeké 1,2%-kal csökkent. A tavalyi tenyészidőszak kedvezőtlen időjárása okozta termés csökkenés árakra gyakorolt hatása még mindig érezhető, a gabonafélék ára 15%-kal magasabb volt, mint 2018 I. negyedévében. A búza termelői ára negyedével, a kukoricáé 3,0%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A burgonya (91%) és a zöldségfélék (46%) jelentős drágulásában az előző két évi alacsony bázisnak is szerepe volt. A gyümölcsök ára ugyanakkor az egy évvel korábbi, magas bázisról ötödével esett vissza. A vágó-

marha ára 7,0, a vágósertésé 2,6%-kal mérséklődött, a vágóbaromfié 2,7%-kal nőtt. A tej ára alig változott (+0,9%), az étkezési tyúktojásé 13%-kal csökkent.

A mezőgazdasági termelés **ráfordítási árai** 5,5%-kal magasabbak voltak a 2018. I. negyedévinél, a folyó termelőfelhasználás (5,6%) és a mezőgazdasági beruházások (5,0%) árszínvonala is nőtt. A takarmányok 9,6, a műtrágyák 11, a növényvédő szerek 2,9, az állatgyógyászati készítmények 4,2, az energia és kenőanyagok 3,6%-kal drágultak. Nőttek az épület- és a gépberuházások (10 és 2,1%) árai is.

A termelői árak és a ráfordítási árak hányadosaként számolt **agrárrolló** értéke 102,4% volt, az előző évihez képest (97,7%) ellentétesen változott.

Folytatódott az ipari termékek drágulása

Hazánkban az **ipari termelői árak** több mint két éve emelkednek, 2019 I. negyedévében átlagosan 3,1%-kal voltak magasabbak az előző év azonos időszakánál. Az árváltozásokat befolyásoló tényezők közül a munkabérek emelkedése folytatódott,

a kőolaj világpiaci ára az egy évvel korábbinál alacsonyabb szinten mozgott, miközben a forint árfolyama a főbb devizákkal szemben gyengébben teljesített, mint 2018 I. negyedévében. Az **ipari ágak közül** a nagy súlyú feldolgozóiparban az átlagosnál kisebb

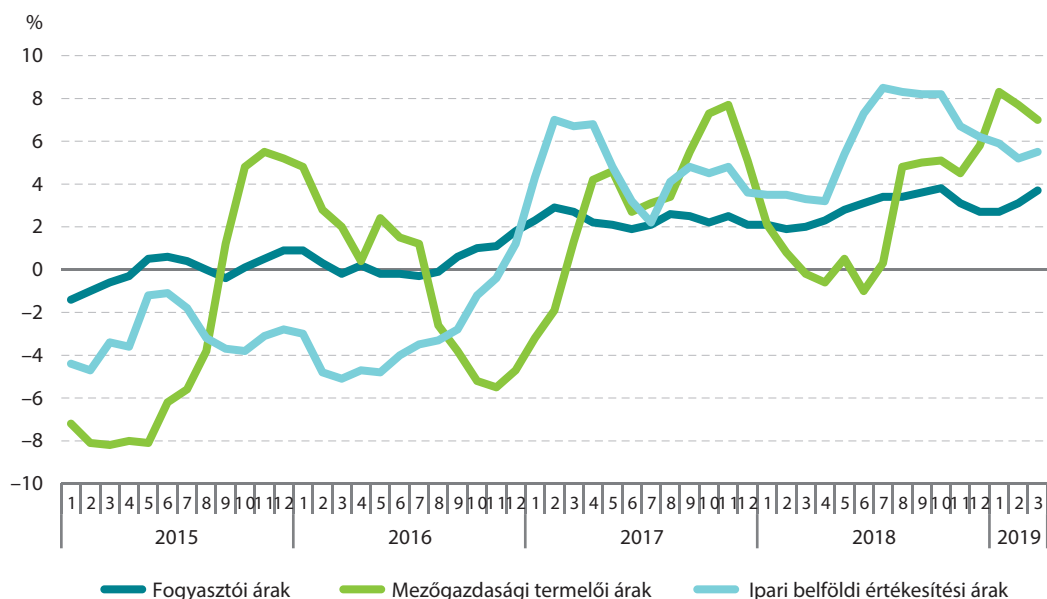
ütemben, 2,3, az energiaiparban és a csekély részarányú bányászatban pedig egyaránt 8,9%-kal nőttek az árak.

A **belföldre értékesített** ipari termékek 2019 I. negyedévében átlagosan 5,6%-kal kerültek többre az egy évvel korábbinál. Ezen belül a kétharmadnyi súlyt képviselő feldolgozóipari cikkek 4,0, az energia-

ipar termékei 8,7%-kal drágultak. A feldolgozóiparon belül csak a vegyipar egyes területein csökkentek, stagnáltak a belföldi értékesítési árak, ugyanakkor a kokszyártás, kőolaj-feldolgozásban történt a legnagyobb, 7,0%-os áremelkedés. A hazai eladásokban nagy súlyú élelmiszeripar termékei 3,9%-kal drágultak.

16. ábra Árak változása

(az előző év azonos hónapjához képest)

A **külföldre értékesített** ipari cikkek ára a belföldinél jóval kisebb mértékben, átlagosan 1,9%-kal nőtt. A feldolgozóiparban 1,7, az energiaiparban – a nemzetközi villamosenergia-piacon történt jelentős drágulással összefüggésben – 9,8%-kal emelkedtek az árak. A feldolgozóipari alágak többségét ebben az értékesítési irányban is drágulás jellemezte. A legnagyobb értékű exportbevételt realizáló járműgyártás termékeit az egy évvel korábbihoz hasonló áron

(+0,2%) értékesítették a külpiacokon, míg a második legnagyobb súlyt képviselő elektronikai ipar cikkei 2,5%-kal többre kerültek.

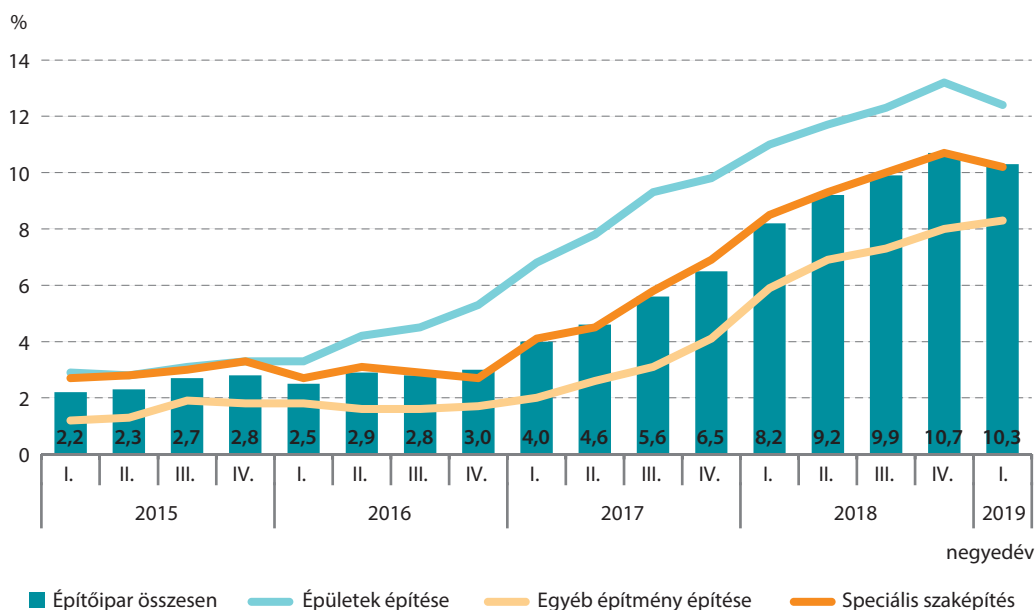
A magyarországi folyamatok illeszkednek az **uniós tendenciába**. A legtöbb uniós tagállamban 2017-től emelkednek az ipari termelői árak, 2019 I. negyedévében egyedül Írországban történt árcsökkenés. Az EU-28 egészére számítva az ipari termékek átlagosan 2,2%-kal többre kerültek az előző évinél.

Dinamikusan emelkedtek az építőipari árak

Az **építőipar termelői árai** átlagosan 10,3%-kal nőttek 2019 I. negyedében az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. A növekedés üteme 2017-től a kereslet élénkülésével és a költségek emelkedésével gyorsult fel, ami 2018 végére a 10%-ot is meghaladta.

Az ágazatok közül az **épületek építé- sének** 12%-os drágulása a legnagyobb mértékű, a speciális szaképítés árai 10, az egyéb építményeké 8,3%-kal nőttek. Az épületek építésének az utóbbi két ágazatot meghaladó áremelkedése már 2016 óta folyamatosan jellemzi az építőipart.

17. ábra **Az építőipari árak változása ágazatonként**
(az előző év azonos negyedéhez képest)

Az építményalcsoportok közül a nagy- és kiskereskedelmi, valamint a közlekedési és hírközlési épületek építése drágult leginkább (egyaránt 11–11%-kal) a 2018. I. negyedévihez viszonyítva, de a legtöbb épülettípus áremelkedése meghaladta a 10%-ot. Az **egyéb építmények** körében

ennél valamivel mérsékeltebb volt a növekedés, ám mind az utak (9,6%), mind a csővezetékek, távközlő és elektromos hálózatok és műtárgyaik (távolsági 7,6%, helyi 8,0%) kivitelezésének drágulása az utóbbi tíz évben most volt a legmagasabb.

A használt lakások árnövekedése 2018-ban meghaladta az újakét

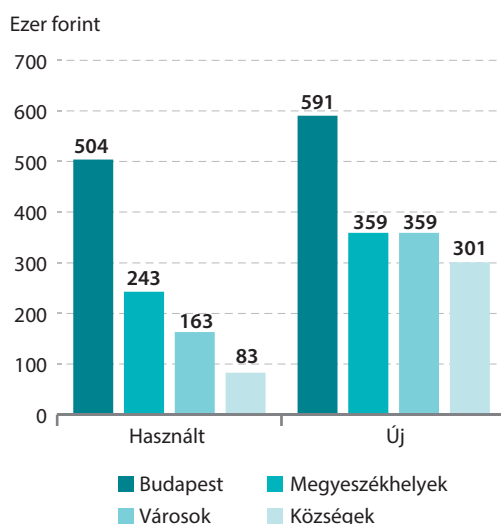
2018-ban folytatódott a lakásárak 2015 óta tartó emelkedése, a használt lakások éves áremelkedése alapvetően meghaladta az újakét. 2018-ban a használt lakásokat 8,3, az újakat 5,1%-kal magasabb áron értékesítették (tisztá, összetételhatástól megtisztított árváltozással számítva), mint egy évvel korábban. A fogyasztói árak változásának hatását kiszűrő reálárindex az előző évhez képest 5,3, 2015-höz mérten 23% volt a használt, illetve 2,3 és 16% az újak esetében.

Az átlagos lakásárakat – különösen a használtak esetében – erőteljesen meghatározza, hogy milyen településtípuson található az ingatlan. Míg Budapesten a használt lakások átlagára 28,7 millió, az újaké 33,1 millió forint volt 2018-ban, addig a községekben 7,7 millió, illetve 24,3 millió forint.

2018 IV. negyedévében lassult a használtlakás-árak emelkedése – a II. és a III. negyedévi 3,6, illetve 4,5%-os intenzív növekedés után – csak 1,3%-os volt az előző időszakhoz viszonyítva. Az új lakások árváltozását az 2018. I. negyedévi csökkenés után egyenletes (1,3–1,8% közötti) növe-

kedés jellemezte. Az Eurostat módszertana szerint a 2015. évi bázison számított negyedéves összevont 2018. IV. negyedévi lakásárindex hazánkban 135,7% volt, Szlovénia után a második legmagasabb az unióban.

18. ábra A lakások átlagos négyzetméterára településtípus szerint, 2018

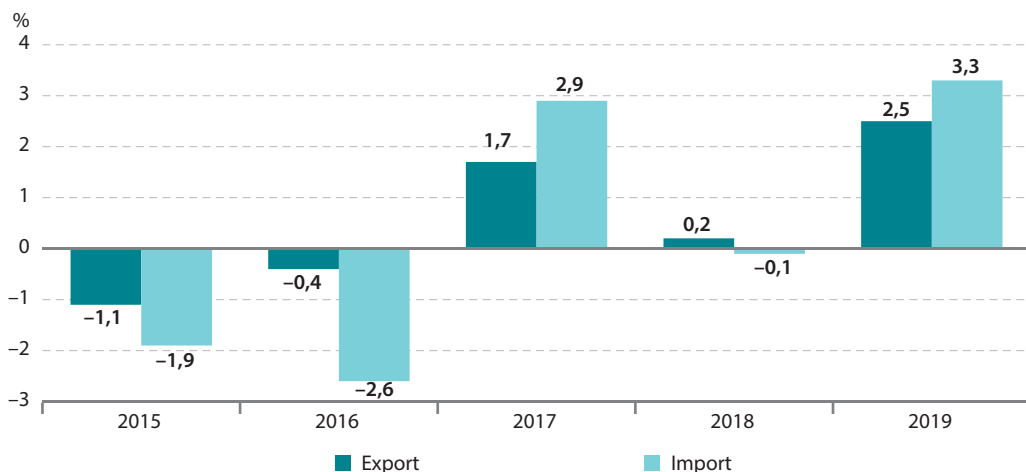
Dráguló termék-külkereskedelem, romló cserearány

2019 I. negyedévében a **külkereskedelmi termékforgalom forintban mért árszínvonala** az exportban 2,5, az importban 3,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A **cserearány** 0,8%-kal romlott.

Az **árufőcsoportok** közül a legjelentősebben az energiahordozók drágul-

tak, amelyek forintban számított árszínvonala a kivitelen 16, a behozatalban 13%-kal emelkedett. A gépek és szállítóeszközök árszintje behozatalban 2,0%-kal, az árufőcsoportok közül a legkisebb mértékben nőtt, míg kivitelen 2,9%-os volt az áremelkedésük mértéke.

19. ábra A külkereskedelmi termékgazdasági forgalom forintárszínvonalának változása az I. negyedévben (az előző év azonos negyedévéhez képest)

Az **országcsoportok** közül az EU-n kívüli országokból érkező behozatal forintárszintje az átlagosnál nagyobb mértékben, 5,2%-kal emelkedett. Az országcsoportra 2,7%-os cserearányromlás alakult ki. Az import árszínvonalát befolyásolta, hogy a számottevően dráguló energiahordozók az ebből a relációból érkező behozataltól 18%-kal részesedtek, szemben az uniós viszonylattal, amelyből 3,9%-kal. Az európai uniós országokkal folytatott kereskedelemben a kivitel forintárszintje

2,5, a behozatalé 2,7%-kal nőtt a 2018. I. negyedévihez viszonyítva.

A külkereskedelmi forgalom alakulását a **forint árfolyamváltozása** is befolyásolta. A hazai fizetőeszköz átlagárfolyama 2019 I. negyedévében az amerikai dollárral és az euróval szemben gyengült (11, illetve 2,3%-kal) az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A leértékelődés az importfelhasználáson keresztül éreztette hatását a termelői és a fogyasztói árak alakulásában is.

9. tábla Árfolyamok, 2019. I. negyedév

Megnevezés	Árfolyam				Átlagárfolyam		
	negyedév elején	minimum értéke	maximum értéke	negyedév végi		értéke	változása az egy évvel korábbihoz képest, %
				értéke	változása az egy évvel korábbihoz képest, %		
Forint/amerikai dollár	281,73	275,03	286,14	286,14	12,7	279,97	10,6
Forint/euró	322,16	312,82	323,52	320,79	2,6	318,07	2,3

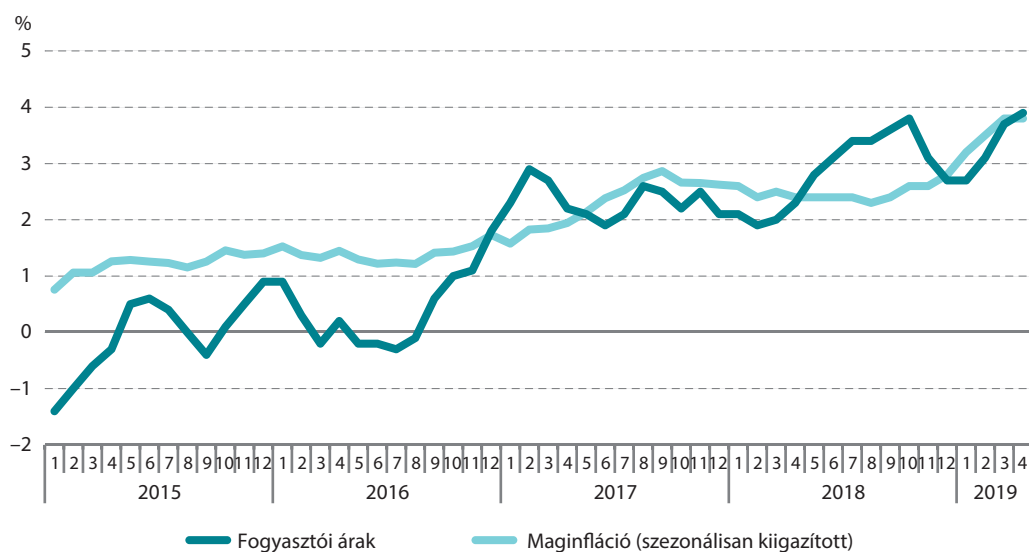
Forrás: Magyar Nemzeti Bank.

A szeszes italok, dohányárak és az élelmiszerek fogyasztói ára nőtt jelentősebben

2019 első négy hónapjában gyorsult a **fogyasztói árak** növekedési üteme. Az ár-színvonal januárban átlagosan 2,7, áprilisban már 3,9%-kal haladta meg az egy évvel

korábbi. Utoljára 2012. decemberben volt az áprilisinál nagyobb az infláció. 2019. áprilisban megállt a maginfláció 2018. szeptember óta tartó gyorsulása.

20. ábra A fogyasztói árak és a maginfláció változása (az előző év azonos hónapjához képest)

2019. január–áprilisban 3,4%-kal nőttek az árak 2018 azonos időszakához képest. A legnagyobb mértékben (7,6%-kal) a **szeszes italok, dohányárak** árai emelkedtek. A szeszes italok 4,6, a dohányárak 11%-kal drágultak, előbbieket elsősorban a népegészségügyi termékadó, utóbbiakat a jövedéki adó 2019. január 1-jei emelése miatt. Az **élelmiszerek** árai szintén átlag feletti mértékben nőttek, de az árváltozás termékenként nagymértékben különbözött. A termelői árak változásának hatására a burgonyáért 77, a friss zöldségért 37%-kal többet, a friss ha-

zai és déligyümölcsért 4,1%-kal kevesebbet kellett fizetni, mint 2018 azonos időszakában. A főbb élelmiszerek közül drágult a kenyér 6,8, a párizsi, kolbász 3,9, a baromfiús 1,8%-kal. A sertésár alig (+0,1%-kal) változott. A cukor ára a termelési kvóták eltörlése következtében 6,1%-kal mérséklődött. A tej 7,5%-kal olcsóbb lett, miután az UHT (ultrapasztörözött) és az ESL (hosszabban eltartható) tej áfakulcsát 2019. január 1-jén leszállították 18%-ról 5%-ra. A tojás árának 16%-os visszaesését termelői árának csökkenése okozta.

21. ábra A fogyasztói árak változása kiadási főcsoportonként, 2019. január–április
(az előző év azonos időszakához képest)

A **szolgáltatások** díjai átlagosan 2,9%-kal emelkedtek, ezen belül drágult a lakbér 7,8, a belföldi üdülés 6,7, a járműjavítás, -karbantartás 5,3, az egészségügyi szolgáltatás 5,0, az oktatási szolgáltatás 3,3, a társasházi közös költség 1,6%-kal. A vízdíj, a csatornadíj, a személyszállítás és a munkahelyre, iskolába történő utazás tarifái nem változtak. A telefon-, internethasználatért az egy évvel korábbinál 0,3%-kal kevesebbet kellett fizetni. A férfi és a női **ruházat** ára nőtt, a gyermekruházaté csökkent 2018. január–áprilishoz képest. A **háztartási energiahordozók** közül az elektromos energia, a vezetékes gáz és a távfűtés ára nem módosult. A palackos gáz 13%-kal drágult, a tűzifa ára 8,0%-kal emelkedett. A **tartós fogyasztási cikkek** közül a tartós háztartási cikkek

(bútorok, háztartási gépek, fűtő- és főzőberendezések) ára 2,7, a járművéké 1,7%-kal nőtt, a tartós kulturális cikké (számítógép, telefon, televízió) 5,0%-kal csökkent. A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő járműüzemanyagok és a gyógyszerek, gyógyárúk egyformán 1,5%-kal drágultak.

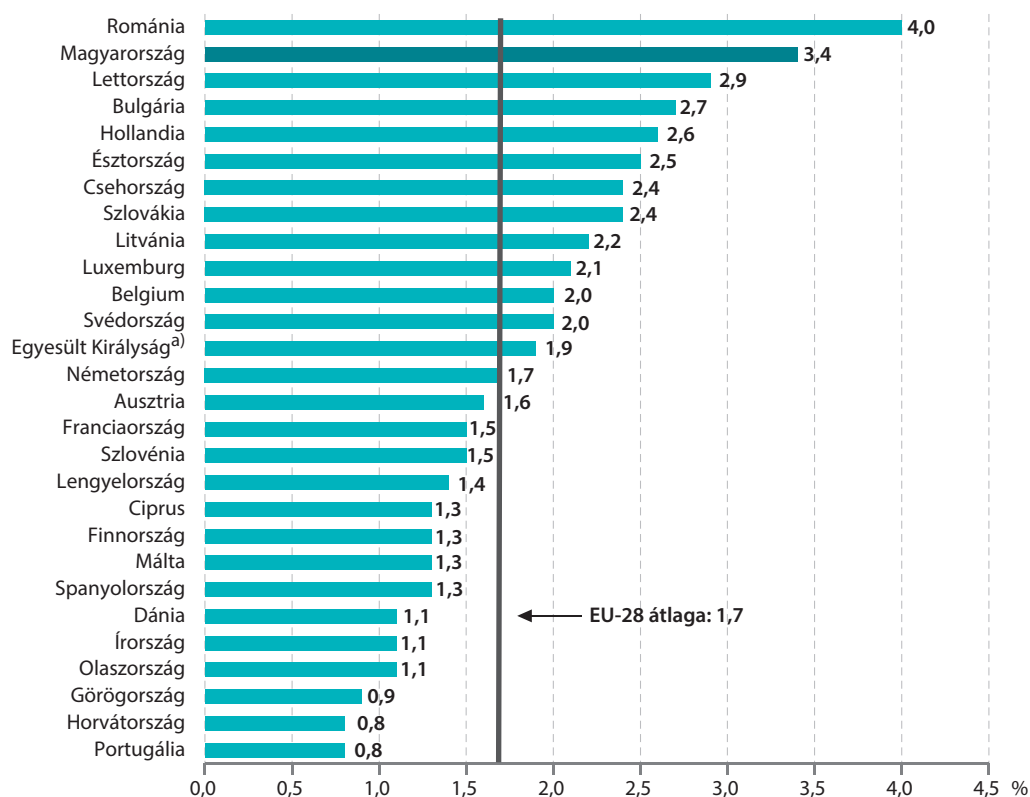
2019. január–áprilisban az alacsony jövedelmű **háztartások** körében az átlagosat meghaladó mértékű drágulást (3,8%) mértünk. Ebben a jövedelmi csoportban a szeszes italok, dohányárúk és a háztartási energia ára nőtt jelentősebben, amelyek a teljes lakossághoz viszonyítva nagyobb súlyt képviselnek fogyasztási kiadásaik között. Az aktív, a legalább 3 gyerekes, a nyugdíjas és a közepes jövedelmű háztartások esetében az infláció mértéke (3,3%)

kissé elmaradt az átlagostól. Az árváltozás a magas jövedelműek körében volt a legacsonyabb (3,2%).

A harmonizált fogyasztóiár-index (HICP) alapján 2019. január–áprilisban az **Európai Unióban** átlagosan 1,7% volt az infláció. Valamennyi tagállamban emel-

kedtek az árak az egy évvel korábbihoz képest. A magyarországinál (3,4%) csak Romániában volt nagyobb (4,0%) a drágulás üteme. A visegrádi országok közül Lengyelországban 1,4, Csehországban és Szlovákiában egyformán 2,4%-os inflációt mértek.

22. ábra A harmonizált fogyasztói árak változása az uniós tagországokban, 2019. január–április (az előző év azonos időszakához képest)

^{a)} 2019. január–március.

Forrás: Eurostat.

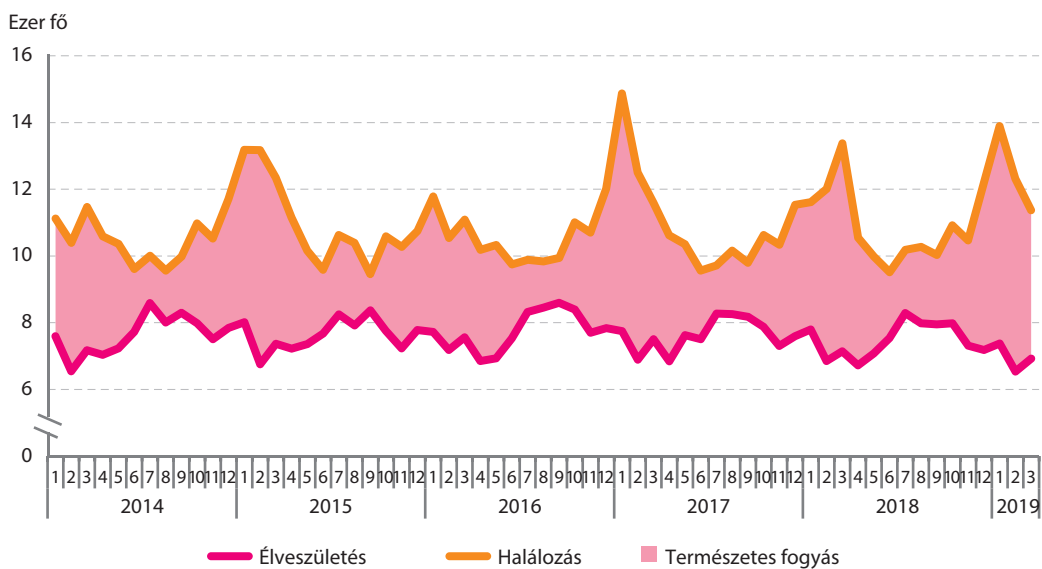
DEMOGRÁFIAI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOK

Kevesebb születés és több halálozás, nagyobb természetes fogyás az I. negyedévben¹³⁾

2019. márciusban 6920 gyermek született, 3,1%-kal, 220 újszülöttel kevesebb, mint 2018 márciusában. A hónap folyamán 11 373 fő veszítette életét, 15%-kal, 2006 fővel kevesebb az egy évvel korábinál. A születések száma kisebb mértékben csökkent, mint

a halálozásoké, ennek következtében a havi természetes fogyás a 2018. márciusi 6239 fővel szemben 4453 fő volt, ez 29%-os javulást jelent. A házasságkötések száma lényegében változatlan maradt, 2746 pár lépett frigyre, 0,3%-kal, 9-cel kevesebb a 2018. márciusinál.

23. ábra Az élveszületések és a halálozások alakulása

2019. január–márciusban 20 830 élveszületés történt, ami 946-tal, 4,3%-kal elmaradt a 2018. azonos időszakától. A teljes termékenységi arányszám egy nőre számított becslést értéke az előző év I. negyedévi 1,45-dal szemben 1,41 volt.

Az év első három hónapjában összesen 37 578-an haltak meg, 1,6%-kal, 578 fő-

vel többen, mint 2018 azonos időszakában. A többlet a januári, kiemelkedően magas halálozástól adódott, amelynek háttérében részben az idei évben a tavalyinál korábban tetőző influenzajárvány állhatott. 2019. januárban 20, februárban 2,6%-kal többen, márciusban viszont 15%-kal kevesebben hunytak el, mint egy évvel korábban.

¹³⁾ Budapest és a megyék népmozgalmi adatait a KSH Fókuszban a megyék című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

Az élveszületések számának csökkenése, valamint a halálozások számának emelkedése következtében a **természetes fogyás** a 2018. január–márciusi 15 224 fővel szemben 16 748 fő volt, ami 10%-os növekedést jelent.

Az év első három hónapjában 6080 pár kötött **házasságot**. A házasságkötések száma 1,1%-kal, 66-tal kevesebb volt a 2018. azonos időszakánál.

Ezer lakosra 8,7 élveszületés és 15,6 halálozás jutott. Előbbi 0,4 ezrelépponttal ala-

csnyabb, utóbbi 0,3 ezrelépponttal magasabb volt a 2018. január–márciusinál, ennek eredményeként a természetes fogyás 0,6 ezrelépponttal, 7,0 ezrelékre emelkedett. A házasságkötési arányszám 2,5 ezrelékes értéke lényegében nem változott az egy évvel korábbihoz képest.

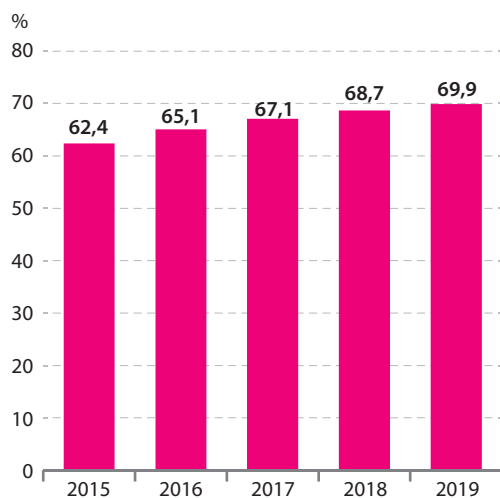
2019 I. negyedévében ezer élveszületésre 4,2 **csecsemőhalálozás** jutott, 0,8 ezrelépponttal meghaladta az előző év január–márciusi értéket.

Többen dolgoztak és kevesebben voltak munka nélkül¹⁴⁾

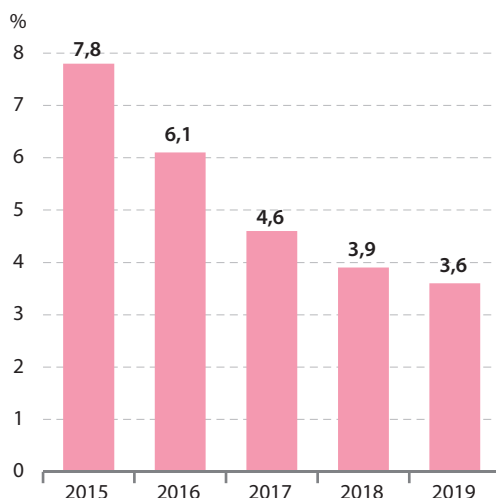
2019 I. negyedévében folytatódtak a korábbi időszakot meghatározó, javuló munkaerőpiaci folyamatok, ami leginkább a növekvő foglalkoztatással és a csökke-

nő munkanélküliséggel jellemezhető. Tovább bővült a gazdaságilag aktívak száma és aránya, ugyanakkor az inaktívaké csökkent.

24. ábra A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya az I. negyedévben

25. ábra A 15–64 évesek munkanélküliségi rátája az I. negyedévben

¹⁴⁾ Budapest és a megyék munkaerőpiacára vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

A 15–74 éves **foglalkoztatottak száma** átlagosan 4 millió 497 ezer fő volt, 62 ezerrel meghaladta az egy évvel korábbit. A bővülés forrása a hazai elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak létszámának 87 ezer, továbbá a külföldön dolgozók számának 12 ezer fős növekedése volt, ugyanakkor a közfoglalkoztatottaké 37 ezer fővel elmaradt a 2018. I. negyedévitől. A foglalkoztatottak közül 4 millió 430 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, 48 ezer fővel (1,1%-kal) többen az egy évvel korábbinál. **Foglalkoztatási arányuk**

ugyanezen időszak alatt 1,2 százalékponttal, 69,9%-ra nőtt.

A **nőknél** és a **férfiaknál** egyaránt foglalkoztatásiarány-javulás következett be, viszont a férfiakat továbbra is magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket (77,2 és 62,6%). A munkaerőpiacon kis létszámban megjelenő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatottsága mintavételi hibahatáron belül módosult, foglalkoztatási arányuk 28,2% volt. A legjobb munkavállalási korúnak számító 25–54 évesek foglalkoztatási aránya 84,4%, az 55–64 éveseké 56,2%-ra emelkedett.

10. tábla A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya és munkanélküliségi rátája főbb jellemzők szerint az I. negyedévben

Mutatók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2018	2019	2018	2019
Nemek szerint				
Férfiak	75,8	77,2	3,6	3,5
Nők	61,6	62,6	4,3	3,6
Korcsoportok szerint				
15–24 éves	27,7	28,2	10,4	11,2
25–54 éves	83,9	84,4	3,6	3,1
55–64 éves	53,6	56,2	2,4	2,4
Legmagasabb iskolai végzettség szerint				
Legfeljebb alapkú	38,4	39,0	11,1	10,6
Középfokú, érettségi nélkül	76,8	78,6	3,8	3,5
Középfokú, érettségivel	70,2	71,7	3,3	2,8
Felsőfokú	85,4	85,5	1,3	1,5
15–64 éves népesség	68,7	69,9	3,9	3,6

2019 I. negyedévében az egy évvel korábbihoz képest a **nemzetgazdaság szektorai** közül a mezőgazdaságot (5,9%-os) létszámcsökkenés, az ipart (0,8%-os) és a szolgáltatást (1,9%-os) bővülés, az építőipart stagnálás jellemezte. Az ipar négy területéből egyedül az energiaiparban csökkent a foglalkoztatottak száma (5,5%-kal), a bányászatban, a feldolgozóiparban, illetve a víz- és hulladékgazdálkodásban (11, 0,4 és 10%-kal) többen dolgoztak, mint egy évvel korábban. A szolgáltatótevékenységet ellátó ágak közül a piaci szolgáltatást végzőkben, valamint a jellemzően közszolgáltatást ellátó területen egyaránt emelkedett a létszám (2,5 és 0,8%-kal). A piaci szolgáltató ágon belül jelentősebben nőtt a foglalkoztatottak száma az információ, kommunikáció és a vendéglátás területén, miközben az adminisztratív szolgáltatás, az ingatlanügyletek és az egyéb szolgáltatás számottevőbb létszámvesztéseget könyvelhetett el. A jellemzően közszolgáltatást ellátó területek közül a közigazgatásban visszaesett, az oktatásban és a humán egészségügyi, szociális ellátásban nőtt a foglalkoztatottak száma az egy évvel korábbihoz képest.

2019 I. negyedévében a 15–64 éves **munkanélküliek száma** átlagosan 165 ezer fő volt, 13 ezer fővel (7,2%-kal) kevesebb az egy évvel korábbinál, a **munkanélküliségi ráta** 3,6%-os értéke pedig 0,3 százalékpontos csökkenést mutat.

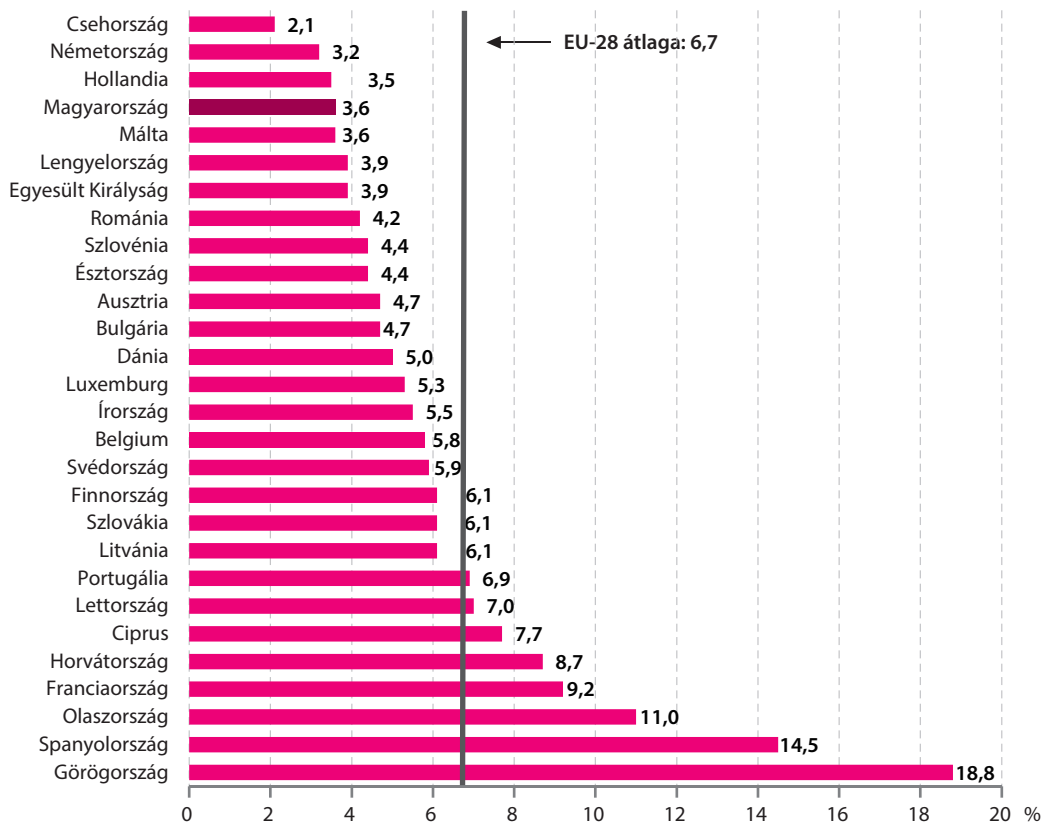
Míg a **nők** munkanélkülisége mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva, addig a **férfiaké** gyakorlatilag stagnált, a munkanélküliség szintje ennek következ-

tében hasonlóan alakult: a nők 3,6, a férfiaké 3,5% volt. A 15–24 éves fiatalok munkanélkülisége 11,2%-ot tett ki, a 25–54 éveseké 3,1, az 55–64 éveseké 2,4% volt.

Egyaránt mérséklődött a **munkakeresés átlagos időtartama**, valamint a **tartósan**, vagyis a legalább egy éve **munkanélküliek aránya**: előbbi 16,5 hónapról 13,9 hónapra, utóbbi 41,8%-ról 37,6%-ra.

A kedvezően alakuló hazai munkaerőpiaci tendenciáknak köszönhetően Magyarország pozíciója **uniós összehasonlításban** folyamatosan javult az elmúlt években. A rendelkezésre álló legfrissebb, 2018. IV. negyedévi adatok alapján a magyar foglalkoztatási arány (69,5%) felülmúlta az unió átlagát (68,9%), a munkanélküliség hazai szintje (3,6%) jelentősen elmaradt az EU–28 átlagától (6,7%). Magyarország a tagállamok foglalkoztatási rangsorában a középmezőnyben, a magyar munkanélküliségi ráta pedig a legalacsonyabbak között van. Az unió 28 tagállamában szintén kedvezően alakultak a munkaerőpiaci folyamatok: az egy évvel korábbihoz viszonyítva a foglalkoztatás mindenhol nőtt, a munkanélküliség – Luxemburg kivételével – mindenhol mérséklődött. A legmagasabb foglalkoztatási szint Hollandiát, Svédországot, és Németországot (77,9, 77,5 és 76,5%), a legalacsonyabb Görögországot és Olaszországot (55,1 és 58,5%) jellemezte. A munkanélküliségi ráta értéke Görögországban és Spanyolországban – a számottevő rátacsökkenés ellenére – továbbra is kiemelkedő (18,8 és 14,5%), a legkisebb pedig Csehországban (2,1%) és Németországban (3,2%) volt.

26. ábra A munkanélküliségi ráta az uniós tagországokban, 2018. IV. negyedév (a 15–64 éves népességen belül)

Forrás: Eurostat.

Tovább tart a reálbérek magas szintű növekedése¹⁵⁾

2019 márciusában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten¹⁶⁾ havonta átlagosan **bruttó** 367 200 forintot kerestek, 10,2%-kal többet az előző év márciusinál. A kedvezmények figye-

lembevételével becsülhető **nettó átlagkereset** összege 251 600, a kedvezmények nélkül számolt nettó átlagbér – ugyancsak 10,2%-os emelkedés mellett – 244 200 forintot tett ki.

¹⁵⁾ Budapest és a megyék keresetekre vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

¹⁶⁾ A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél.

2019 január–márciusában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű **bruttó átlagkeresete** 352 200 forint volt, 11,0%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. 2019-ben a családi adókedvezmény a kétgyermekes családok esetében tovább bővült, esetükben pozitívan befolyásolva a nettó keresetek nagyságát.

A közfoglalkoztatottak nélkül számolt **bruttó** és **nettó átlagkereset** egyaránt 9,9%-kal nőtt az előző év I. negyedévihez

viszonyítva. Ezen belül a **vállalkozásoknál** teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 244 400 forint volt, 11,7%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. A **költségvetésben** alkalmazottak átlagosan nettó 235 700 forintot kerestek, 5,3%-kal többet a 2018. I. negyedévinél. A **nonprofit szervezeteknél** dolgozók havi nettó átlagbére ugyanezen időszak alatt 6,7%-kal, 216 100 forintra nőtt.

11. tábla **A nettó átlagkeresetek alakulása, 2019. I. negyedév**

Megnevezés	Összesen		Közfoglalkoztatás nélkül	
	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %
Versenyszféra	244 000	11,8	244 400	11,7
Költségvetés	213 300	7,8	235 700	5,3
Nonprofit szervezetek	203 600	10,4	216 100	6,7
Nemzetgazdaság összesen	234 200	11,0	241 200	9,9
Ebből: közfoglalkoztatott	54 400	-0,8	X	X

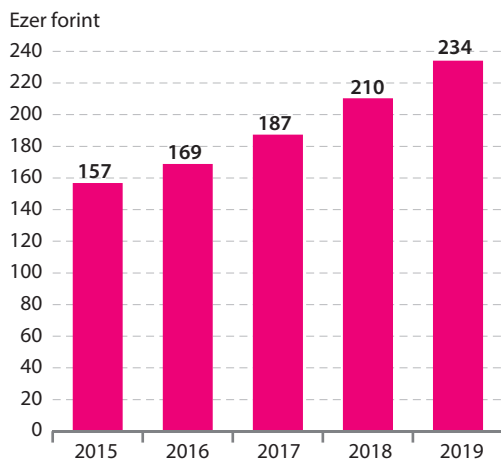
A fogyasztói árak 3,2%-os emelkedése mellett a **reálkereset** 7,6%-kal meghaladta a 2018. I. negyedévit.

A bruttó átlagkereset a teljes munkaidőben alkalmazásban álló **férfiaknál** 385 100, a **nők** esetében 320 000 forintot tett ki, ami az előbbieket körében 11,6, utóbbiaknál 10,0%-kal növekedett az előző év I. negyedévihez képest.

A bruttó átlagkereset a **25 év alattiak** körében 269 500, a **25–54 évesek** esetében 366 900, az **54 év feletti**eknél 342 700 forint volt. Az átlagkereset egy év alatt az egyes korcsoportok esetében 17,2, 11,2, illetve 10,3%-kal növekedett.

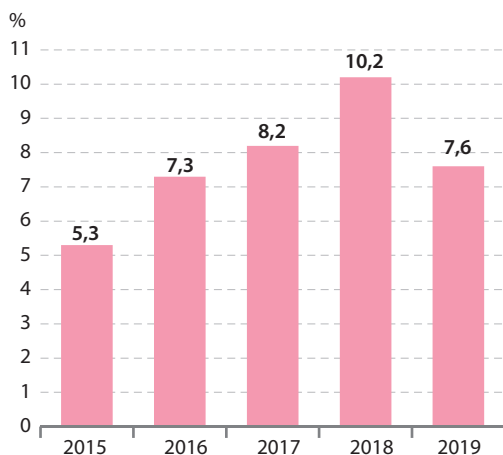
A **nemzetgazdasági ágak** kereseti rangsorában változatlanul a legmagasabb nettó átlagbér az információ és kommuniká-

27. ábra A havi nettó átlagkeresetek alakulása az I. negyedévben

ció, illetve a pénzügyi szolgáltatás területét jellemezte. Az itt munkát vállalók keresete 420 400 és 414 700 forint volt, ez a nemzetgazdasági átlagot 80, illetve 77%-kal haladta meg. Ezzel szemben a legkevesebbet, 154 500, valamint 155 300 forintot a – közfoglalkoztatottak jelentős részét magában foglaló – humán egészségügyi, szociális ellátásban és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban dolgozók keresték, mindkettő 34%-kal maradt el az átlagtól. (A közfoglalkoztatottak adatait figyelmen kívül hagyva a humán egészségügyi, szociális ellátás te-

28. ábra A reálkereset változása az I. negyedévben (az egy évvel korábbihoz képest)

ületén a nettó átlagkereset 199 000 forint volt.) A nemzetgazdaság mindegyik területén nőtték a nettó átlagkeresetek, leginkább, 19%-kal az egyéb szolgáltatásban, emellett a bányászatban és a mezőgazdaságban is számottevően emelkedtek a bérek (16 és 15%-kal). A legkisebb, 3,6%-os keresetbővülés az oktatást jellemezte.

2019 I. negyedévében a **rendszeres** (prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli) **havi bruttó átlagkereset** 330 000 forintra becsülhető, 10,7%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

A halálos közlekedési balesetek száma 12%-kal csökkent¹⁷⁾

2019 I. negyedévében az előző év azonos időszakánál 1,1%-kal több, 3063 **személy-sérüléses közlekedési baleset** történt a ha-

zai közutakon. A balesetekben 4078-an sérültek, közülük 119-en életüket veszítették, 953-an súlyos, 3004-en könnyebb sérülést

¹⁷⁾ Budapest és a megyék személysérüléses közúti balesetekre vonatkozó adatait a KSH *Fókuszban a megyék* című kiadványának 2019. I. negyedévi száma tartalmazza.

szenvedtek. Míg a súlyos és könnyebb sérüléssel járó balesetek száma enyhén nőtt (2,4 és 1,2%), addig a halállal végződőké 12%-kal csökkent. A sérültek és meghaltak egytizede volt gyermekkorú: 242 gyermek könnyen, 35 súlyosan sérült és egy vesztette életét.

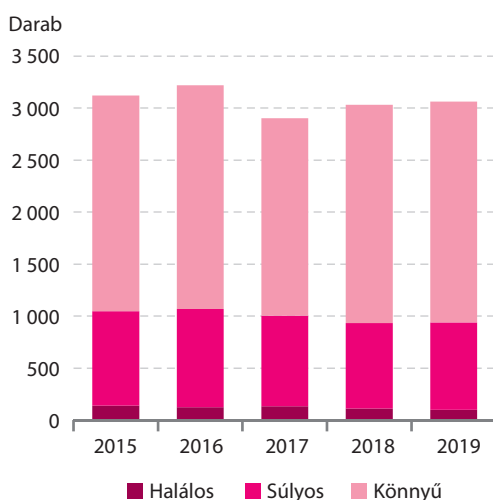
A balesetek 70%-át személygépkocsik, 7,1%-át kerékpárosok és 2,8%-át motor-kerékpárosok **okozták**. Az utóbbiak által okozott balesetek száma közel négyszeresére emelkedett 2018 I. negyedéhez képest. A járművezetők okozta balesetek legnagyobb arányban (36%) a sebesség nem megfelelő megválasztása miatt következtek be. Ez az arány a halálos balesetek esetében még magasabb, 48%-os volt.

Az alkohol az összes baleset 7,6%-ában játszott szerepet, a 2018. azonos időszaknál 2,1%-kal kevesebbet, 234 balesetet okoztak **ittasan**. A gyalogosok által okozott balesetek 8,3, a járművezetők által okozott balesetek 7,7%-át idézték elő ittas állapotban.

A balesetek kétharmada lakott területen belül történt. Az **autópályákon** az év I. ne-

gyedévében 14%-kal kevesebb baleset volt, mint egy évvel korábban. Fajlagosan – száz kilométer útszakaszra számítva – továbbra is az M0-ás autópályán történt a legtöbb baleset (20), az M5-ösön és az M1-esen ennek csak fele, a többi autópályán ennél kevesebb.

29. ábra A közlekedési balesetek alakulása az I. negyedévben

ELÉRHETŐSÉGEK:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789